

VAITĖS ĮVYKIAI

(Rašo Vytautas)

vestinoje tarp arabų ir vyksta tikri mušiai. Nations dar nerado sprendimo Palestinos simui,

erika Japonijoj pabaiatyti 13 milijonų dolerterės stotį karo lėktu, net patiems didžiaus. Tai arčiausia Sovieti emų stoties.

sezonu geriausia buzių apsauga. ar yra brangiau jų apsaugos pta drabužius reipkitės su etuviška vaistu

ESTER, MASS.

icester Kl

Atidarymas

regužės 1-mą d.

ko ukiu sodu

kaipo Leicester

larytas nariams

šioji vieta yra

kninkams ir d

a. Taipgi galim

parka vestu

parties", ir

kitiems įvair

ms.

ir Ona B

os savininkai

večius mandag

Atsilankykite

icester Klubo

užės 1-mą d

komi ASD

s Beržinskas

(13a) Schein

erg, U.S.A. Z

aiško:

o Beržinsko

iu, gyvenančių

e. Viktoras

g. Girkalinis

m. ir kunig

Chicagoje.

enienė, gyv. D

Scheinfeld, G

S.A. Zone, G

ir Broniaus

u Brooklyn, N

kačkauskaitė

1919m. Skan

auragės apsk

ndorf (13a) B

an Camp e 2k

rmany, paieš

isko (dėdės),

ško ir kitų g

u.

imas Krap

a vambzdžius

eso ir Alieja

senus pečius

ai kaip Berlyne ameri

pasikalba su rusais

žiūiose. Vienas ameri

pulkininkas pasakė,

rusiai prieš Ameriką

tau melų sukuria, negu

gu karalius. Sako, iš

lyg uodas norėtų liutą

rušų pulkininkas i

uriko: "Tu mus keiki!"

erikos ambasadorius

ai Griffis išvyko ato

kos Lietuvos ir spėjama, Varšavon

giau negrįs.

RIKOS LIET

St. Worcester

Rockton, Mass. klebonas

agždys dėl nesveikatos

trankė ir jo vieton pa

ras kun. Strakauskas iš

ell, Mass.

jo žurnalo Naujosios

ros nr. 5 ir anglų kalba

žės numeris "The Ma

abai sako, turį 35,000

vių pulti Palestiną, bet

uri apie 45,000 geriau

inklaviusių vyrų.

Nr. 19-tas

WORCESTER, MASS., GEGUŽĖS (MAY) 8-tą D., 1948 M.

Telefonas Dial 5-1094

Vol. XXVII

E. R. P. SIUNČIA BRITAMS MAISTO UŽ \$35,500,000.

Washington, D. C., geg. 6-tą — Pagal Europos Atstatymo Programą, administratorius Paul G. Hoffman paskyrė \$35,500,000 pasiuntimui maisto į Britaniją. Kanadoje bus nupirkta milytų, kviečių ir bekono už viršminėtą sumą ir pasiųsta į Britaniją.

Hoffmanas tuojaus paskyrė britams maisto kaip tik britai išeikė laisšką, nurodantį reikalingumą jiems pagalbos pagal atstatymo

programą. Siuntinys bus sudarytas iš 246,000 tonų kviečių, vertės \$17,000,000; 61,000 tonų miltų, vertės \$5,500,000 ir 13,650 tonų bekono, vertės \$11,000,000.

Hoffman pareiškė, kad Europos kiti kraštai apart Anglijos, prašėsi pagalbos — tai yra Belgija, Islandija, Irlandija. Vakarinei Europai pagalbos bus paskirta už \$107,770,000. Kinijai bus paskirta pašalpos už \$463,000,000.

JUDOMUJŲ PAVEIKSLŲ PRAMONĖS TRUSTAS

Washington, D.C., geg. 5-tą. — Aukščiausias Teismas pakratė judomųjų paveikslų pramonę su eile nusprendimų, kurie gali kainuoti filmų milžinam trustui daug milijonų dolerių. Aukščiausias Teismas palaikė nusprendimą prieš kaikiurių didžiausių Hollywoodo kompanijų filmų padalinimo papročius.

Aukščiausias Teismas pavedė žemesniems teismams toliau svarstyti klausimą, kaip prastinti trustą iš teatro biznio.

Aukščiausias Teismas užgyrė sprendimą, kad filmų gamintojai ir išdalytojai turės užsimokėti bauses, jeigu jie atsisakys duoti leidimus nepriklausomam teatram rodyti savo geriausius paveikslius pirmam rodymui. Taipogi teismas užgyrė ankščiau padarytus apkaltini-

mus prieš dvi dideles teatrų korporacijas už monopolinį veikimą.

Apkaltintieji yra: Paramount, Loew's, R.K.O., Warner Bros., ir 20th Century Fox. Vyriausybė reikalauja, kad šie "Didieji Penki", kurie gamina, išdalina ir rodo filmas, parduotų savo šėrus, kuriuos turi idėję į 3137 teatrus, nes tik tokiu būdu būtų galima atidaryti judomųjų paveikslų pramonę laisvai konkurencijai.

Taipgi kaltinamos Columbia Pictures Corp., Universal Corp. ir United Artists grupė. Šioji byla buvo teisme nuo 1938 metų. Federalis Teismas New York'e užgyrė vyriausybės nusprendimą, kuris apkaltina judomųjų paveikslų pramonę už monopolizavimą filmų dar 1946 metais.

REIKIA PILDYTI BLANKAS TREMTINIAMS ATSIIMTI

Esame BALF Skyriams ir draugijoms išsiuntinėję "Questionaires" blankas. Jas prašėme paskleisti tarp tremtinių gelbstančiųjų ir gauti ko daugiausia užpildytų blankų. Į centrą daug atsijusta blankų, bet jų reikia žymiai daugiau.

Girdint apie viską įvairiausių nuomonių, tenka išgirsti visokių kalbų ir apie tremtinių atsiėmimą. Tūkstančiai tylių, geros širdies ir rimtų lietuvių įvairiausiai budais stengiasi tremtiniams gelbėti. Jie nuolat siunčia per BALF ir tiesioginę pagalbą; jie iš kiekvienos savo algos dalį skiria tremtiniams, aukodami BALF. Šie tautos gelbėtojai dirba tyliai ir kukliai, jausdamiesi savo pareigą tai atlikti. Apie juos mažai ir tegirdime.

Bet kritika daugiausia girdime ir ji toliausiai nuskamba, tai vengiančių tos atsakomybės, tremtinių gelbėti. Jie, pamiršdami savo silpnybes, s tengiasi iškelti visas tremtinių ydas ir blogumus, ko tremtiniai, negalima sakyti, neturėtų. Bet, dėl vieno kito jų netakto, negalima pasmerkti tūkstančių nekaltų, ligonių, našlaičių ir padorių šeimų, kurios be mūsų pagalbos žūtų.

Paaškinime, kad "Questionaires" blankų užpildymas nereiškia jokio teisinio įsipareigojimo. Jų išpildymas parodo tik mūsų visų norą padėti tremtiniams, jei jiems bus leista didesniu skaičium įvažiuoti į Ameriką.

Kai Mes Tremtinių Norėsimė, Jiems Ir Kongresas Greičiau Gelbės

Diena po dienos laukiame Amerikos Kongreso pravedant tremtiniams įvažiuoti palengvinančio įstatymo. Tikimės, kad toks įstatymas bus pravestas dar šį mėnesį. Jei taip įvyktų,

per pirmuosius metus galime tikėtis, kad bus įleista bent apie 50,000 tremtinių, iš jų, apie 7,000 lietuvių. Kitais metais tiek pat, o gal, dar daugiau.

Kongrese mūsų tremtinių draugai nori, tremtinių nenorientiems įsileisti, įrodyti, kad Amerikos visuomenė jų nori. O kas galės tremtinių daugiau norėti, jeigu ne jų pačių giminės, jų pačių kraujo žmonės! Taigi, kulturingieji tremtinių tautų žmonės Amerikoje ir yra prašomi pasisakyti už tremtinių į šį kraštą didesniu skaičium įsileidimą. Toks pasisakymas tremtiniams reikš pačią didžiausią pagalbą.

BUTAI IR DARBAI

Dabar Amerikoje yra didelis butų trūkumas. Be to, imigracijos įstatymai nusako, kad įleisti nebutų Amerikos visuomenei našta. Taigi, norint įstatymą pagedaujami linkme praversti, Amerikos Kongresui reikia užtikrinimo, kad:

1. Žinotų, kur tremtiniai galės gyventi ir, 2. Ką jie galės Amerikoje veikti.

Tremtinių atvežimu susidomėjusios tiek valdžios, tiek privačios įstaigos ta kryptim jau yra nuveikusios ir tebeveikia. Bet dabar reikia ir daugiau visuomenės paramos. BALF, kaip ir NCRC, išleido tūkstančius "Questionaires" apklausinėjamųjų blankų, kurias ir prašome ko greičiausiai išpildyti ir gražinti BALF centrui. Atvykusiems tremtiniams nebus progos visiems pas lietuvių apsigyventi. Jiems teks apsigyventi ir pas kitų tautų ir tautybių žmones. Bet kiekviena tautybė ir kiekvienos tautybės žmonės pagedauja saviesiems pirmoje eilėje pagalbėti. Ir mums, kaip lietuviams, svarbu,

kad ko daugiausiai lietuvių pas lietuvius apsigyventų. Tuo Amerikos kongresui įrodysime gyvą tremtiniams susirūpinimą. Iš kitos pusės, atvystantiems tremtiniams bus maloniau pas savivikius apsigyventi. Iš to laimės: lietuvių parapijos, draugijos, spauda, radijo vedėjai, biznieri, mokyklos ir visos lietuvių judėjimas. Iš to laimės jau Amerikoje esą būvę tremtiniai.

Keno nors nusivylimas vienu kitu tremtiniu neturėtų užkirsti kelio tūkstančiams, kurie gali vieno klaidos keleriopai atitaistyti.

Kiekvienas Lietuvis Gali Pagelbėti

Išpildykite ko daugiausia blankų ir jas siųskite į BALF Centrą. Kiekvienas visuomenės veikėjas, kiekviena draugija, kiekvienas lietuvis, draugijos, spauda, radijo vedėjai, biznieri, mokyklos ir visos lietuvių judėjimas. Iš to laimės jau Amerikoje esą būvę tremtiniai.

Jiems Niekad Istorijoje Nebuvo Tokios Geros Progos, Kaip Dabar

Jūsų parama bus giliai įvertinta. Išpildyti blankas siųskite arba naujų blankų reikalaukite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Immigration Department, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York, Tel. EV. 7-1422; EV. 7-1423

P.S.—Kiekvienas šio atsiėmimo skaitytas yra prašomas su jo turiniu supažindinti, kiek galima, daugiau asmenų. Nuo tamstos skubaus pasidarbavimo pareis žymia dalimi, ar galima susilaukti tokio įstatymo, kuris leistų ko didžiausiam lietuvių tremtinių skaičiui įvažiuoti į Ameriką.

ATVYKO 65 LIETUVIAI TREMTINIAI

1948 m. balandžio 29 d. laivu MARINE FLASHER atvyko iš Vokietijos 65 lietuvių tremtiniai, kurių tarpe 9 JAV piliečiai repatrijantai, o kiti su imigracijos vizomis. Atvykusieji išsiskirstė pas gimines bei draugus:

JONAS AVIŽIENIS apsigyventojas: 23 Ash Street, Jersey City, N. J.

JONAS ir STASE BRAZIAI laikinai apsigyventojas New York, Cath. Comm. for Refugees globoje.

HENRIKAS ir JADVYGA DAPKAI su sunum Algirdu ir dukra Halina apsigyventojas: 78 Douglas St., Hartford, Conn.

VYTAUTAS ir JUZEFA Gorinai su dukrom Lidijs ir Milda laikinai apsigyventojas New York, Cath. Comm. for Refugees globoje.

DR. JONAS KARVELIS laikinai apsigyventojas New York, Cath. Comm. for Refugees globoje.

JUOZ. ir SOFIJA KUNIGIAI apsigyventojas pas p. Anuškevičius, 189 S. Second Street, Brooklyn, N. Y.

JUOZAS LAPINSKAS, JAV pilietis, apsigyventojas: 194 Perry Ave., Worcester, Mass.

JONAS ir SOFIJA LITVINAI su sunum Algiju ir Vitoliu bei dukra Zita apsigyventojas 4610 So. Wood St., Chicago, Ill. Ponia Litvinienė ir abu sunus yra JAV piliečiai.

PROFESORIUS ALEKSANDRAS NACIUNAS su žmona Leokadija ir vaikais Nijole ir Jurgiu laikinai apsigyventojas New York, Church World Serv. globoje.

PROFESORIUS JONAS PAUPERAS, evangelikų vyskupas, su žmona Marija ir sunumis Jonu, Ramučiu ir Martynu, laikinai apsigyventojas New York, Church World Service globoje, o toliau ilgesniam laikui apsigyventojas: P. O. Box 488, Chicago, Illinois.

PROFESORIUS VYTAUTAS PETRAITIS, su žmona Ona ir dukra Viktorija apsigyventojas: Quincy College, Quincy, Ill. Jis atvyko kolegijos kviečiamas ir

tuojau pradės darbą savo pamėgtoje profesijoje.

JONAS ir ADELĖ PODERIAI apsigyventojas: 160 Euclid Ave., Brooklyn, N.Y. Ponia Poderienė yra JAV pilietė.

Ona Radzevičienė su dukra Ona apsigyventojas: Box 16, Hampton, N.J.

KAROLIS ir EMA REDVIKAI su vaikais Olga, Arturu, Evaldu, Edvinu ir Karoliu-Povilu apsigyventojas: R. F. D. No. 2 North Judson, Ind.

BOLESLOVAS ir GABRIELĖ ŠEIKAI pasisveičiavę pas p. Budreckus, Elizabeth, N.J., išvyko į Chicago: 1508 N. Leavitt St., Chicago, Ill.

OTILJA STANAITIENĖ apsigyventojas: 444 Metropolitan Ave., Brooklyn, N.Y.

ALEKSANDRA TURNEVIČIENĖ su sunum Algiju, JAV pilietis, apsigyventojas: 1108 Wallace St., Philadelphia, Pa.

ANDRIUS VALUCKAS apsigyventojas pas p. Devenius 52 Frank St., Waterbury, Conn.

PROFESORIUS JONAS VILCINSKAS su žmona Jone ir sunum Rimvydu apsigyventojas: 10312 Yale Ave., Cleveland, Ohio.

DONATAS ir VIKTORIJA ZAKAREVICIAI su sunum Povilu laikinai apsigyventojas New York, Catholic Comm. for Refugees globoje.

PROFESORIUS KAROLIS ZALKAUSKAS su žmona Katarina kelias dienas buvo sustojęs pas p. Griniene: Great Neck, L.I., o vėliau apsigyventojas: 406 W. Corrigton Ave., Peoria, Ill.

Be to, atvyko dar septyni lietuvių našlaičiai: ALDONA BACIULYTĖ — 15m., MILD A BLINSTRUBYTĖ — 15 m.; ANTANAS NOCKIUNAS — 16; JUOZAS SODAITIS — 16; ANDRIUS VAISVILAS — 15 m.; IDA VAISVILAITĖ — 17 m.; ir DALIA ZEMAITYTĖ — 17m.

Atvykusius pasitiko giminės ir draugai, tarp kurių matėsi p.p. Vyt. Abraitis, Anuškevičius, Budreckas, Griniene, Ald. Stašinskienė ir kiti. Alena Devenienė, Ona Valaitienė ir Gen. Kons. Attache A. Simutis padėjo atvykusiems su formalumais. L. G. K.

<

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.

Iš "TEISINGO" TAPO NETEISINGAS

Kuomet pereitais metais ėjo politikierių kampanija miesto majoro rinkimuose, politikieriai skelbė, jog jie išstatė labai teisingą žmogų poną Kennelly ir majoro urėdą. Jeigu jį išrinktų, politikieriai skelbė, tai Chicago miestas parodys pasauliui stebuklus, kokių dar nėra buvę Amerikos miestų valdyme.

Po rinkimų, vienas Amerikos žurnalas net parašė, kad ant galo ir Chicago gavo teisingą majorą poną Kennelly.

Kuomet Kennelly tapo išrinktas majoru, jis apvažiavo Chicago gatves ir alėjas. Rado kalnus nešvarumų gatvėse ir alėjose, ant kurių buvo netik žolės apaugę, bet medeliai išaugę. Per metų-metus alėjose gulėjo nešvarumai, kur žiurkės ir vabzdžiai veisėsi ir nešė naujus nešvarumus, savo lizdus budavojo.

Vienas Northwestern Universiteto profesorius plačiai agitavo, kad poną Kennelly išrinktų miesto majoru, kaip po teisingą žmogų. Dabar, kuomet Kennelly išbuvo virš metų laiko Chicago majoru, gatvės kaip buvo taip ir tebėra užverstos purvu. Alėjose riogso kalnai ne-

švarumų. Kaip užeis vasaros karščiai, kenksmingi vabzdžiai turės geras sąlygas veistis. O žiurkės žaidžiančius vaikus galės kramtyti, kaip jos kad darė iki šioliai.

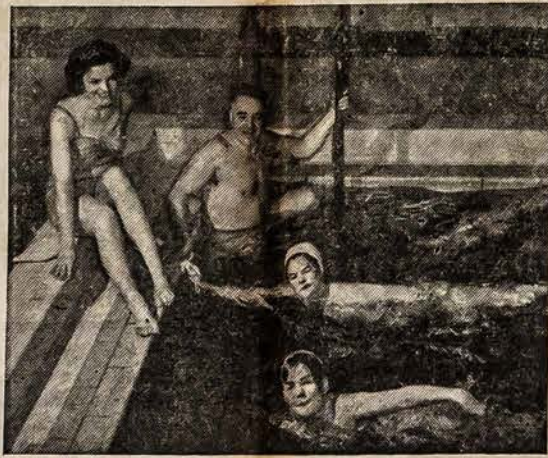
Dabar tas profesorius irgi prabilo, kad jis padaręs klaidą agituodamas už Kennelly. Dabar jau ponas Kennelly, profesoriaus akimis, žiurint, esąs neteisingas.

Profesoriui tiek turiu priminti, kad profesorius visuo met tą vadina teisingu, kuris paperka profesorių, kad jis prabilo į publiką su agitaciniais šukiais laike rinkimo miesto bei valdžios politikierių.

Kodel Tyli Bridgeporto "Propertieriai"?

Lietuviai "propertieriai" turi Bridgeporte taip vadinamą "propertininkų" susivienijimą. Kodel lietuviai "propertininkai" nereikalauja savo majoro ir savo aldermano, kad jie apvalytų jų gatves ir alėjas? Kodel nereikalaujate tų ponų, kad jie išpildytų savo prižadus?

Viską ką lietuviai "propertininkai" nuveikia, tai jie surengia balių, suėję pabaliavoja, tai ir viskas. Nejaugi jums patinka matyti jų gatves ir alėjas užverstas purvais ir nešvarumais? Kodel tylite? Patrijotas

PLAUKIMAS—ŠEIMOS SPORTAS

Motina, tėvas, sesuo, brolis—visi randa atgaivinaną plaukime, bet jų saugumas priklauso nuo gabumo. Tas gabumas gali būti įgytas per kursus plaukime ir gyvybės gelbėjime, kuriuos mokina vietiniai Raudono Kryžiaus mokytojai.

ve patys už tai, kad smulkias politines ambicijas pastatė pirmoje vietoje, bet užsimerkė, kad nematytų jubiiliatų nuveiktų darbų. Jie gerai padarė, kad neatėjo, nes savo veidmainingu atėjimu būtų nuodiję tikrai nuosirdų jubiiliatų draugų ir prietelių ratelį. Gėda jiems už nepagerimą darbščių veikėjų, bet juk daug geriau turėti mažesnę ratelį aplink save ištikimų draugų, nei turėti didelę gaują veidmainių ir iš pasalų kandančių.

Mieli jubiiliatai, lietuviai kurie trokšta tik Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, kurie siekia kiek gali padėti išgelbėti kuo daugiau tremtinių nuo bado ir ligų, tie kurie vadovaujasi vien patrijotiškumo, žmoniškumo bei pasišventimo del kitų principais, tie eis visada pagal

jų garbingą ir kilnų asmenišką pavyzdį. Gi tie, kurie iš patrijotiškumo daro biznį, sau ir siauram politiniam grupėm, tie nėra patrijotai ir garbingi lietuviai, tai yra žmonės kurie prekiauja ištikinimais ir idealais, keisdami kailį pagal reikalingą ir laiką. Tokie nei Jums nei Jūsų draugams nebus niekad prie širdies. Tad ir džiaukimės, kad jie neužtemdė savo veidmainingu atėjimu Jūsų tokio reikšmingo jubiliejaus, ne tik Jums patiems, bet taipgi visai Amerikos lietuvių visuomenei, nes žinome, kad to 35 metų seimyninio gyvenimo laiko didžiulė dalis buvo paskirta nuosirdžiai ir pasišventusiai veiklai del Lietuvos ir lietuvių. Tegul bus Jums garbė už mokėjimą ir pasiryžimą eiti taip garbingai pasirinktu keliu.

Neris J. Šimkus

HARTFORD, CONN.

Dveju Klubų Konkurso Benkietas, Serga Rakauskas, Klubiečių Socialinio Skyriaus Veikla.

Sekmadieny gegužės 2 d. įvyko benkietas L. A. Pil. Klubo ir Sv. Trejybės Jaunų Vyrų klubo kazirnikų—pinocle lošėjų, kuriame dalyvavo apie 50 abiejų klubų narių su savo žmonomis ir kai kurie pavieniai—senieji jaunikičiai. Šio benkieto tikslas buvo pabaliavoti ir konkursą laimėjusiems kazirnikams dovanas įteikti. Benkietas buvo šaunus, skanus valgiai ir gėrimai kiek kas norėjo gavo, žodžiu, kortuotojai maloniai paviesėjo.

Pasakyta kalbų ir jumoro del pajaukinimo svečių. A. L. Pil. Klubo Pirm. adv. F. Mančiunas pažymėjo, kad abiejų klubų glaudus bendradarbiavimas ryškiai rodo, kad ne tikait kortavimo konkursuose, bet kituose veiksmuose del labo lietuvių abu klubai galės bendradarbiauti ateityje; Sv. Trejybės Jaunų

Vyrų Klubo Pirm. Petraitis pabrėžė, kad toki socialiniai pobuviai teikia šansus abiejų klubų veiklai ir ateityje pinocle lošikams progas socialinėje veikloje. Panašiai pasisakė kiti lošikai. Pabaliavoje ir padekoje benkieto rengėjoms klubietėms linksmi išsiskirstė.

Sunkiai susirgo A. Rakauskas, jo liga, kai ligoninėje patirė, paralyzis. Gerb. A. Rakauskas geras lietuvis, visiems vietos lietuviams pažįstamas, narys daugelio draugijų ir klubo, tautai visi jo draugai ir pažįstami labai atjaučia nelaimingam ir šiuo laiku jam savo užuojautą, linki jam kuogreičiau pasveikti.

A. L. Pil. Socialinio skyriaus nariai rimtai rengiasi prie gegužinės ir bilietelių platinimo, bus duodamos keturios brangios premijų dovanos — laimėjimai gegužinėje. Likusio kapitalo pelnas bus naudojamas organizavimui socialinės ir kultūrinės veiklos ir meniškų ratelių prie klubo. "AL" Rep. X.

NEW HAVEN, CONN.

LIETUVIŲ KALBA YALE UNIVERSITETE

Garsiam Yale Universitete tremtinys studentas Juozas Kazickas, kuris laimėjo stipendiją antriems metams, dėsto lietuvių kalbą, kurią labai yra susidomėję studentai, ir ją negali atsigerėti. Sako, kad tai yra labai gražiai ir švelniai skambanti žodžiai ir reikšmingi sakiniai, net ir patys profesoriai bei fakultetų nariai domisi mūsų gražia kalba ir jos mokinasi. Taigi yra labai svarbu ir reikalinga, kad mūsų čia augę jaunimas daugiau pasistengtų įvertinti savo tėvėlių prigimtą kalbą, kuri tikrai yra mūsų tautos didelė brangenybė.

Linkim Juozui Kazickui geriausios sėkmės ir sveikatos mokytis ir kitus mokytis mūsų kalbos ir kelti mūsų tautos vardą svetimtaučių tarpe.

SERGA KUN. MYKOLAS CIBULSKAS

Negeistina viešnia liga apėmė buvusį mūsų parapijos vikarą ir dabartinį kleboną Sv. Kazimiero parapijos Nashua, N. H. kun. Mykolą Cibulską, kuris po rimtos operacijos išlėto sveiksta šv. Rapolo ligoninėje.

Visi parapijiečiai, draugai bei draugės ir pažįstami savo maldoje prašo Dievo sustiprinti li-

gonį ir sugrąžinti sveikatę greitu laiku, kad vėl galėtų grįžti į savo parapiją dirbti del žmonių sielų išganymo.

MIRĖ GERAS LIETUVIS JUOZAS STADOLNIKAS

Balandžio 18 d., po rimtos ligos mirė aplankė Stadolnikų jautikus namus ir atskyrė iš gyvųjų tarpo šeimos galvą, mylimą vyrą, bei tėvelį Juozą Stadolniką.

A. A. Juozas Stadolnikas buvo labai rimtas ir malonus žmogus, doras katalikas ir geras lietuvis. Jis mylėjo viską kas tik buvo lietuviška ir savo sunų, taipgi dukreles išmokino gražiai kalbėti lietuviškai ir skatino dalyvauti lietuvių tarpe bei vaidinimuose, kuriose tikrai yra pasižymėję.

Aiškiai liudija, kad vėlionis buvo visų mylimas, nes prie karšto buvo sudėta daug gėlių vainikų, taipgi užprašyta Sv. Mišios. Gausios minios draugų giminių bei kaimynų ir pažįstamų aplankė vėlionio karstą ir nevienam nurdėjo gallesčio ašaros per veidus netekus gero draugo.

Balandžio 21 d., Sv. Kazimiero parapijoje Sv. Mišias atnašavo vėlionio giminių kun. J. Zauskas, patarnavo diakonu kun. A. E. Gradeckas ir akolyte kun. A. Zanačiū. Skaitlingai susirinko giminės, draugai, pažįstami ir draugijų bei kuopų nariai ir

narės atiduoti paskutinį patarnavimą gerajam lietuviui. Palaidotas šv. Laurino kapinėse, kur sustojus prie naujai supilto kapo atsiveikinta su ištikimu tėvynės sunum, geru vyrų ir brangių tėvėlių, tariant amžiną atilsį.

Del mirties mylimo vyro ir tėvelio Juozo Stadolniko reikiama gili užuojauta šio liudėsio valandoje — Jėvai Stadolnikienei, sunui Adolfui, dukrelėms Onutei ir Elenai.

MINĖSIM MOTINŲ DIENA

Gegužės 9 d., bus Motinų Diena, kurią kiekvienais metais mūsų parapijos katalikiškos moterų draugijos bei kuopų mingai apvaikšioja. Taisiais metais prisilaikys pačios tvarkos. Jau prašyto šv. Mišios, kurių našautos 10:00 val. ryto visos katalikiškų draugijų rės yra kviečiamos susiraparijos svetainėje, kad bendroji eisenatumėm žygiuoti į bažnyčią, kurioje bus pasveikinti dalyvauti bendroji rėnijos.

Po šv. Mišijų įvyks bendra rėčiai, kuriuos ruošia Vaikėlių draugijėlė, pagausių motinėlių, taigi malonų, kad visos parapijos dalyvauti pusryčiuose.

Pp. ŽIURIAI NUOSIRDŲS TREMTINIŲ GLOBĖJAI

Ne del savo kaltės atsidurę tremtyje mūsų tautiečiai kenčia moraliai ir medžiaginai. Nors dvasiniai jie ir nepalaužiami, bet jų ekonominis gyvenimas pilnas vargo ir skurdo. Nepamirškime—jie yra mūsų broliai ir seserys, to pat kraujo ir kalbos, tik žiaurus likimo nublokė ti toli nuo tėvynės del jų ištikusių nelaimių. Jiems dabar reikalinga medžiaginė parama.

Šią tautinę—patriotinę ir gailęstingumo pareigą atlieka daugelis, tiek ankščiau, tiek paskutiniiais laikais atvykę lietuvių, tiek čia pat Amerikoje gimę ir augę tautiečiai. Tai gražus tautinio susipratimo, solidarumo ir artimo meilės įrodymas.

Gražiausj, vis dėlto, tautinio susipratimo ir gailęstingumo parvyzdį parodė pp. Žiuriai iš Avon Lake, Ohio. Jie pasižymėjo ypatingu duosnumu. Laikė septyniolikos mėnesių jie asmeniškai ir savo lėšomis pasiuntė Europon 1575 pakietėlius, kurie jiems kainavo, virš 10,000 dolerių. Iš šio skaičiaus 1430 teko lietuviams tremtiniams Vokietijoje, 65 Prancuzijoje, 32 Anglijoje ir 48 Austrijoje. Kiekvienas, kad ir mažiausias siuntinėlis, turėdavo po 2 svarų riebalų, 2-4 svarų kavos, 1-4 pakelį cigarečių (paskutiniuuoju metu cigarečių nesiųsdavo), kondensuoto pieno, džiovintų vaisių, ir kitų maisto produktų bei gyvenimui būtina reikalingų reikmenų. Apie 20% visų tu siuntintinių svėrė po 70 svarų ir buvo pasiūti per APO, apie 35% po 22 svarų, ir visi kiti po 11 svarų. Adresuotas laimingai pasiekė 95%, likusieji 5% žuvo kely ar buvo sugadinti. Surinkus davinis buvo kreiptasi į JAV Karinę Vyr. Vadovybę, į US Pašto departamentą ir kitas atsakingas įstaigas. Buvo pravesotos kvotos, kurių pasėkoje keliolikai nukentėjusiems adresatams buvo atlyginta iš Vokietijoje esančių kariuomenės sandėlių.

Pasiųstųjų pakietų skaičiuje mes rasime tik 30 CARE pakietų, gi visi kiti buvo supirkti, sutvarkyti, supakuoti ir pasiūti p. Žiurienės rūpesčiu. Kai kurios pp. Žiurių namų patalpos atrodė lyg pakavimo skyrius. Šiose patalpos p. Žiurienė, paskendusi tarp maisto produktų, dėžių ir kitokios pakavimo medžiagos, trisias išsisas dienas it darbo bitelė avily. Kar tait net samdytis pagelbos prisėina. O kiek darbo įdėta ir kiek laiko tam pašvesta — sunku apskaičiuoti.

P. Žiurys savo liuoslaikiu su malonumom prisėdėda prie šio darbo, kuris neša tremtiniams moralinio stiprumo ir sunkių dienų palengvinimą. Ir kas p. Žiurio nežino? Jei jo asmeniškai ir nepažįsta, tai jo vardas nesvetimas. Jo veikla ir nuveikti darbai lietuviškoje srityje, išgarsino jo vardą netik Amerikoje, bet ir tremtyje.

Didelę garbę pp. Žiuriams už tokį jautrumą, nesigailint nei ry draugijos bei kuopų mingai apvaikšioja. Taisiais metais prisilaikys pačios tvarkos. Jau prašyto šv. Mišios, kurių našautos 10:00 val. ryto visos katalikiškų draugijų rės yra kviečiamos susiraparijos svetainėje, kad bendroji eisenatumėm žygiuoti į bažnyčią, kurioje bus pasveikinti dalyvauti bendroji rėnijos.

Po šv. Mišijų įvyks bendra rėčiai, kuriuos ruošia Vaikėlių draugijėlė, pagausių motinėlių, taigi malonų, kad visos parapijos dalyvauti pusryčiuose.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS

— ir — LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKAS ŽODYNAS

Spausdintas Londone, Kaina \$6.00, su prisiuntimu

Vidutinio dydžio — Audeklinuose Viršeliuose

Antras, Didysis Lahio Žodynas

Kaina \$12.00, su prisiuntimu \$12.50

Užsakymus Siųskite Pinigais ar Money Order šiuo adresu

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

KUKLUS IR REIKŠMINGAS JUBILIEJUS

Balandžio mėn. 24 d. Waterburyje buvo atšvestos kuklios, bet reikšmingos sukaktuvės. Tai daktaro M. J. Colney ir ponios 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvės. Visi gali suprasti, kad tokių sukaktuvių šventimas yra reikšmingas, reikšmingas jubiliatams, bet šiuo atveju nemažiau reikšmingas ir patrijotingajai Amerikos lietuvių visuomenei.

Daktaro ir ponios Colney asmenys gali būti kiekvienam Amerikos lietuviui pavyzdžiu, kaip reikia mylėti savo tėvų žemę Lietuvą, kaip reikia mokėti dirbti del jos, pašvenčiant savo laisvą laiką ir net skriaudžiant save patį, bet nenulistamai dirbant del Lietuvos laisvės ir ateities.

Kaip pavyzdys gali būti jubiiliatai ir kaslink tremtinių šelpimo. Nedaugelis gal plačiau žino apie jų suorganizuoatą ir vadovaujamą Lithuanian Care and Relief Club, kuriam priklauso daug geros valios ir širdies žmonių, bes skirtumo politinių įsitikinimų, nes tie kurie susipietė dirbti drauge su pp. Colney yra suprattę tremtinių šalpos svarbą, kaip lietuvių tautos išgelbėjimą nuo išnykimo. Šiame darbe daktaras ir ponija yra nuveikę taipgi didelius darbus. Maža yra pabėgėlių stovyklų Europoje, kur būtų nežinomas Care and Relief Club bei dr. ir ponios Colney pavardės. Nei vienas pakietėlis neapleidžia Care and Relief Clubo, ponios Colney rūpestingai neperžiūrėtas. Per tą savo tylų ir kuklų pasišventimą dirbti del

kitų daktaras ir ponija yra patraukę į save daugelį geros valios ir širdies lietuvių ir kas gražiausia, jie vadovauja jiems ne įsakymais ir nurodymais ką daryti, bet jie vadovauja savo asmens pavyzdžiu, rodydami patys pirmieji kaip reikia gyventi ir dirbti. Daktaras ir ponija taipgi yra žinomi ir Amerikiečių tarpe kaip geri piliečiai, garbingi ir darbštūs žmonės, bei karštai dirbą del Lietuvos išlaisvinimo iš raudonojo pavergėjo.

Kaip ir kiekvienas veiklus ir aktyvus asmuo taip ir jubiiliatai savo veikla yra įsigiję daugybę draugų ir prietelių, bet taip pat yra įsigiję ir keletą ypataų, kurios gal iš pavydo ir blogos valios neigia jubiiliatų nuveiktus darbus ir jų naudą. Kam-gi neigti, jei darbai patys už save kalba? Šias eilutes rašantis yra naujai atvykęs į Ameriką, jis vienodai nei vieno nepažino, tad gal už tai geriausiai gali matyti kas nuosirdžiau dirba ir daugiau geropadaro.

Kaip miela buvo matyti balandžio 24 d. susirinkus virš pora šimtų nuosirdžių tautiečių, kurie įvertino jubiiliatų nuveiktus darbus ir susirinko kaip galint išreikšti jiems savo prielankumą nors sveikinimu. Taipgi kurčiai skaudu buvo matyti, kad dalies tų žmonių, kurių taipgi yra veikę daug kartų su daktaru ir ponija del tų pačių lietuviškų reikalų, susirinkusių tarpe nebuvo. Ar jie mano, kad jie tuo paniekino jubiiliatus? Deja ne, jie paniekino sa-

Ką-tik išėjo iš Spaudos Nauja Knyga

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

Išleido Lietuvai Vaduoti Sąjunga

TOMAS 1-MAS

Parašė AUDRUNAS ir SVYRIUS, 1946 m.

su Lietuvos žemėlapių ir 12 iliustracijų

312 puslapių — Kaina \$3.00

Pinigus ar čekius siųskite šiuo adresu —

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street - Worcester, Mass.

Angliškai-Lietuviškas

— ir — Lietuviškai-Angliškasis Žodynas

A. Herlito, 399 puslapių, taish viršeliais. Kaina \$3.25, su prisiuntimu \$3.25.

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon St., Worcester, Mass.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS

— ir — LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKAS ŽODYNAS

Spausdintas Londone, Kaina \$6.00, su prisiuntimu

Vidutinio dydžio — Audeklinuose Viršeliuose

Antras, Didysis Lahio Žodynas

Kaina \$12.00, su prisiuntimu \$12.50

Užsakymus Siųskite Pinigais ar Money Order šiuo adresu

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Subscription: In U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
Year Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
Half Year \$1.50 One Half Year \$2.50

Advertising rates on application

Amėrikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas Gabriel A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Prenerata: S. V. \$3.00 Užsieniuose - Kanadoje \$4.00
Metam \$5.00 Dviem Metam \$6.00
Metu \$1.50 Pusei Metu \$2.50

Preneratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenerata turi but apmokėta iš anksto.

Printed as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

MUSŲ LITERATURA

Jurgis Baltrušaitis

Amėrikos Lietuvis savitainis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas Gabriel A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

kas knygas perka. Labai gražūs pavyzdys yra Lawrence, Mass. klebonas P. M. Juras. Laikas nuo laiko jis savo kaštais išleidžia lietuvišką knygą Amerikoje. Galima sakyti, eina kun. A. Miluko pėdomis. Paskutinis jo leidinys yra poeto J. Aisčio spaudai paruoštas Jurgio Baltrušaičio "Poėzijos" rinkinys (270 pusl.).

Lietuviai, sakoma, dainių tauta. Tokiu budu, poėtu pas mus pilni kampai. Net kitom tautom duodame: lenkams Mickėvičių, prancuzams Milašių, rusams Jurgio Baltrušaitį. Pirmieji du kitautaiams taip ir pasiliko, bet Baltrušaitis senatvėje grįžo ir pasirijo mums duoti savo kurinį lietuvių kalba. Gimęs 1873 metais, šitą girtiną pasirijimą savyje tepajuto 1939 metais Paryžiuje, čia atsiūstas po 20 metų tarnybos Maskvoje Lietuvos atstovu (kurio metu jis rašė rusiškai eilių rinkinį "Lelija ir Piautuvas").

Šitą vėlyvą sugrįžėlį, nelyginant sunų paklydėlį, labai išgirtina rašytojas A. Vaičiulaitis. Sako: "Jurgio Baltrušaičio 'Poėzijos' rinkiniu, lietuvių literatūros namui dedamas vienas pačių stambiausių ir patvarių akmenų. Šio gilaus poeto mastytojo žodis iš kartos į kartą turintis lietuvių mintį ir širdį, o jo regėjimą kreipus nuo laukų žolytės ligi grįžimo į 'butį bepradė'."

Kai kada, kai kurių mūsų rašytojų darbus ir jų kritiką pasiskaičius, žmogus nužvelgti, čia turime reikalo su Vienas Kita Girkim draugijos nariais. Pasidaro smilkymo ratas. Eilinis skaitytojas, sykį ir kitą apsvaigintas, prisimena Miką Melagį. Tas tiek dažnai bereikalo šaukdavęs "Vilkas", kad vilkui iš tikrųjų pasirodžius, niekas Mikui nebetikėjo.

Savo mintį ir širdį paturtinti norėdami, perskaitėme "Poėziją" nuo pradžios iki galo. Pirmu skaitymu nepasitikėdami, perskaitėme ir vėl. Gaila, turėjome sutikti su J. Aisčio išvada: poetas Baltrušaitis pas lietuvius grįžo jau senatvėje; jo poezija mums "truputį pavėlavusi"; "mūsų rašto kalba, ir pats raštas, išaugo, ir jį pralenkė".

Rinkinys sudėtas į "Ašarų Vainiką" dvi daliai; po to seka "Aukuro Dumai" ir nebaigti eilėraščiai. J. Aistis duoda poeto biografiją, iš kurios patiria, kad ir rusams, jis palyginant, pradėjo rašyti jau senu (dėl poėtu) budamas (38 metų amžiaus). Pirm negu savo rašyti, jis rusams išvertė apie pusę šimto pasaulinio mosto rašytojų kurinių, nes buvo gabus pramokti keleta svetimų kalbų. Pirmas ju kurinių eilėraščių rinkinys rusų kalba pasirodė 1911 metais ("Žemės Laiptas"). Sekančiais metais išėjo rusų kalba "Kalmų Takas". Matyti, rusams jis tiek pat sunkus suprasti, kaip lietuviams, kurie "Poėziją" skaitys. V. Ivanovas, apie Baltrušaitį rašydamas, "nė ra be paties poeto aiškinimų apsiėjęs". Lietuviams jis sunkus suprasti dėl savo kalbos, kuri poėtu, matyti, skambėjo, bet mums daugelyje vietų, ausį raižo. Turime sutikti su Aisčiu, kad Baltrušaičio poezijoje "vyrauja mintytojas, ne poetas". Tokiu budu, poeto skambįjį posakių, gražių vaizdų, didingų simbolių nėra ko ieškoti. Maža ir jausmo.

Baltrušaičio rusiškus kurinius svėręs kritikas J. Eichenvaldas sakes: Baltrušaitis dar nepasiekė tikro poeto vaizdingumo, dar nenuėjęs kelio nuo žodžių į idėją, o nuo idėjos atgal į geriau suprantamus ir prašvitusius žodžius. Aistis teisingas. Sako, tai ne dėl talento, ar jautrumo stokos, bet dėl Baltrušaičio sau nustatyto poezijos tikslo. Jam poezija buvusi lygi tikybiniškas apeigos giesmė, kurioje aidėjo lietuvių sielai, sakoma, įgimtas pasiilgimas (Vyduanas,

TRUMANAS VISTIEK LAIKOSI SAVO KANDIDATUROS, NORS DEMOKRATŲ PARTIJA JO NELABAI NORI

"ypatingą viso savo gyvenimo kurinį", pradėtą 1898 metais, tik dabar baigiamą, budingai vadina "Pasiilgimas"). Tokiu budu, pagal Baltrušaitį, poetas yra "žemės vaidyla", arba kunigas, nešąs Kurėjui maldą, arba, pasak Aisčio, "amžinai einąs link aukuro". Save kunigu žyniu - vaidyla - filosofu skaitydamas, Baltrušaitis (kurį tėvas norėjo kunigu išleisti), aiškina, negalėjo eiti pareigų, kurių žmonija, paprastai, iš poeto dainiaus laukia.

Amerikonas poetas, William Rose Benet, sako: "Poėzijoj mane domina kaip giliai poetas tiria žmogaus gyvenimą ir Buities paslaptį, bet ne grynas paslaptį, kaip esoterija, arba grynas mokslingumas, arba žaidimas žodžiais ir žavingais sakiniams".

Benet'as geru poetu skaito Alfredą Noyes, kurio geriausių eilėraščių rinkinys išėjo pernai. Sako: "Aukščia kalbama prasme, čia tikras poetas - tyrėjas, išsilavinęs eilėmis rašyti, apsigimęs justu ritmą ir atskambį, nuo širdies mylis gražias spalvas, kurio vaizduotė netik savito linksmumo, bet vaizdais galinga".

Noyes, sonete "Priekalas", nusako kas, jo nuomone, poeto darbas. Štai jo mintis prozoje: "Stovėk, kaip geras priekalas. Kai tavo, tik iš krosnies išimta degantį sapną ant tavęs padės, nedrebėk, nors sunkūs kūjai ugnies šėseliuose tavo norus smogs. Apie tave, regis, slankios pragariški milžinai — bet tai besišvaistą visatos kalviai. Stovėk kaip gerai nulietas priekalas. Priimk nelemtuosius smugius, vieną po kitam, nes tiešai jų reikia, kaip gelelei rasos. Iš siaubingų pikto smugių ir nenugalimo drąsaus stovėjimo, kiekvienas skausmas pagimdys naują grožį, ir naują galią, kuri, kaip kraujas raudona, švytės tavo širdyje. Stovėk kaip gerai nulietas priekalas. Tegul smogia žemės neteisybės tavo plėnį ir atskosta atgal kaip daina".

Kaip giliai Baltrušaitis tiria žmogaus gyvenimą ir Buities paslaptį? Kokiu stiprumu jis atsikerta piktiui, ir ar sugeba savo skausmą nauja, gražia daina paversti?

Vyt. Širvydas (Bus daugiau)

DAUGIAU GERŲ LIETUVIŲ

Amerikos lietuviai per 30 metų duodavo aukų Lietuvai, tikybinėms, patrijotiškoms ir labdaros organizacijoms. Be to, pinigais sušelpdavo savo gimines ir draugus, kad savo ukį pagerintų, aukštąjį mokslą išieitų ir pan. Tokia piniginė parama (kelni milijonai litų kasmet) Lietuvos žmonėms kartu stiprino ir valstybės turtą. Bet antro pasaulinio karo audra sugriovė visų Lietuvos žmonių gyvenimą. Sunaikino Lietuvos valstybę. Paverė mūsų tautą. Kelis šimtus tukstančių lietuvių vokiečiai išvežė darbams. Dar daugiau jų rusai išvežė ir tebeveža. Ir už ką?

Kiek ten mūsų tautos liko, atsidurė už plieno uždangos? Nukirsta ir amerikiečių ryšiai su ja. Jau negalime saviesiems ten pagelbėti. Tiktai galime ir turime gelbėti tuos nelaimingus mūsų tautiečius, kurie liko išblaškyti po plačią Europą. Daugumas jų gyvena stovyklose, kurias Hitlerio valdžia įsteigė. Kai amerikoniai ir angliai kitas tautas išvadavo, tai niekas ne išvaduoja lietuvių ir kitų karo tremtinių iš tos baisios buklės tose stovyklose! Kam atėjo išvadavimas, taika, gerėjantis gyvenimas, proga atsikurti ir šviesios viltys iš Marshall'o Plano, bet tai visa nepaguodžia vargšų tremtinių.

Visi žinome, kad didžiausia gėda pasauliui su nepaprastu vardu DP gyvena tose stovyklose. Jų numylėtos tėvynės niekas ne išvaduoja, kad jie galėtų sugrįžti į laisvę ir po 7 metų baisaus vargo, skurdo ir kančių iš naujo atsikurtų. Jie neturi nei jokios valstybės piliečių, nei paprastų žmogaus teisių. Mat, jie vis dar tebėra DP. Joks kraštas beveik visai neįsileidžia jų — suliesėjusį, be pinigų, be pripažintos pilietybės. Kas iš svetimų kraštų atvyksta ieškoti pigiausių darbų, tai renkasi jaunus ir stipriausius, sveikiausius. Šimtai jau pagaliau turi affidavitus, bet mažoji Lietuvos kvota atideda juos keleriems metams.

Ir kasgi tokių paliegiusių, karo nuvargintų ir vokiečių nukamuotų žmogystų nori įsileisti? Nors mes, amerikiečiai, pasitenkim suprasti kaip ir iš ko jie "gyvena", jei kas drįsta tai vadinti gyvenimu.

Tos DP žmogystos sugrastos stovyklose, kuriomis paversta vokiečių kareivinės arba belaisvių barakai. Čia jau po 12 - 16 žmonių sukimsta į kambarį, kurio sienos plonos. Menkai kurenama. Jokų baldų ar spintų, kur neturėtų ko nei pakabinti. Dar UNRRA apdovanojo visus DP vienodais apsiaustais — iš dėkių (plonų kareiviškų antklodžių), kuriuos jie nusidažo ar persisūva. Toli gražu ne visi lietuviai gavo rubų iš BALFO ar giminių, kurių daugumas neturi ar nežino. Tokie rubai greit nusitrina. Labai truksta kojinių. Šokiūs tokius batus nuolat taisy. Skrybėlių niekas nei nesvajuoja. Tai tokia jų išvaizda.

Jau nekalbėsiu apie prisilėgtą jų dvasią. Visų paniekintas DP negali džiaugtis, kai neturi nei vilties sugrįžti į laisvą tėvynę ar kitur emigruoti, ar kur nuolatini darbą gauti ir įsikurti nors savo bute. . . .

Geraširdė Amerika duoda net bilijonus dolerių kitiems kraštams, kur žmonės savo namuose gyvena, šį tą turi ir dabar dar geriau įsigyvens. Iš tų Amerikos bilijonų tik trupiniai skirta visų pamirštiesiems DP. Buvusi UNRRA duodavo jiems palyginti menką maistą. Bet dabar IRO dar labiau pablogino jų valgi. Ir kodėl? Kur tas žmogus, kur žmogus ir teisingumas, kurio šauktis DP turi jau per pilną balsą. Prašau kilnius širdies lietuvių išgilinti ir gerai pagalvoti, ką nuo praėjusios žiemos tie vargšai valgo. Malonėkiet pasiklausyti, ką kelios tremtinės iš skirtingų stovyklų man rašė: "Štai, vienos savaitės maisto davyns vienam žmogui: margarino 88 gramai (vienas geras valgomas šaukštis), surio 32 gr. (vienas kšnis), cukraus 210 gr. (pusantros stiklinės), manų kruopelių 100 gr.

(3 1/2 oz.), juodų miltų 2 šaukštai (nesveria), mėšos 266 gr. (9 oz.) ir juodos duonos. Be šio davinio dar gauname kasdien pietums po samtį avižinių dribsnių (visada ta pat sriuba), virtų vandeny, o kartais pabaltintų nugriebtu pienu. Grūdų kavos gaunam kiek nori. Tai normalus suaugusio žmogaus davinys. Cigarečių, saldumynų, vaisių ir daržovių visai negauname. Tik vyrai gauna šiek tiek cigarečių. Perna i gaudavom kiek daugiau riebalų ir cukraus, rėšutų, saldainių, biskvitų".

Dabar atsakykite į klausimą: ar žmogus su tokiu maistu gali ilgai gyventi ar sveikas, stiprus buti? Amerikoje geriau val-

go už nusikaltimus nubausti kaliniai! Brangūs lietuviai, o ypač geraširdės lietuviės, kurios moka nelaimingus užjausti! Pagalvokite apie tokius baisius faktus ir atsiminkite tuos vargšus. Kas affidavitais, kas maisto ir rubų siuntiniais suteikite jiems džiaugsmo šventę! Kas neturi giminių ar pažįstamų, siuskite per BALF'a. Paguoskim, pastiprinkim ir tais siuntiniais didelio džiaugsmo suteikim tiems mūsų tautiečiams, kuriuos pasaulis užmiršo už tų stovyklų tvorų. Tik mes neužmirškim. Parodykim, kad čia gyvena dar daug gerų lietuvių ir tikrų krikščionių!

Sofija Jurgėlienė

CONDEMNATIO MEMORIAE

Mes mėgstam kartoti trafaletinį posakį, kad apie numirusius reikia kalbėti gerai arba nieko. Gal todėl kartais apsupame įtartina tyla savo didžius patriotus, apie kuriuos daug gražius ir gero pasakyti galėtume ir pastatytį juos pavyzdžiu mūsų augančiam tremtyje jaunimui. Bet siauras partiškumas neleidžia objektingai į juos pažvelgti, tad geriau tylim arba net laikas nuo laiko jų atmintį aptemdome.

Tuo tarpu apie didžiausią tautos išdavią ir išgamą Salomėja Neris A. Girkantas rašo šešiuose "Musų Kelio" numeriuose, (1948 m. N. 5, 6, 7, 9, 10 ir 11) liedamas sąsaras dėl tariamos tragedijos ir lyg žvirblis, stengdamasis jos gyvenime, kurį ji pati savo išdaviška laikysena pavertė šiukšlynu, atrasti sveiką grūdą. Jis sako: "mes negalima ją nesidomėti". Kasin kodėl mes turim ją domėtis? Gal todėl, kad ji mums Stalino saulėje atnešė? Ar todėl, kad raudonajam budeliui poėmą parašė ir nuvažiavo į Maskvą ją jam paskaityti? O gal todėl, kad vokiečių okupacijos laiku per radio iš Maskvos žadėjo vėl į Lietuvą su raudonaisiais sugrįžti, o rezistencijos žmonės išdavikais vadino?

Jeigu tik už tuos eilėraščius, kuriuos ji ankščiau buvo parašiusi, mes turėtum jai dovanoti didžiausią nusikaltimą, kokį žmogus padaryti gali, tai būtų per lengvas išsipirkimas.

Jeigu ji būtų mūsų vienintelė ir pasaulinio masto poėtė, tai ir tada dar negalėtum jai jos niekšiško pasielgimo dovanoti ir vistiek turėtum ją iš savo atminties išbraukti, kaip darydavo senovės romėnai, kurie už tautos išdavią savo žymius ir nusipelnčius žmones pasmerkėdavo užmiršimui, nugriaudami jiems pastatytus paminklus ir sunaikindami jiems skirtus užrašus. Kas condemnatio memoriae, pasmerkiamas užmiršimui, vadinosi.

Į poėtu ir rašytojų nusizengimus prieš tautą ne tik negalim nuolaidžiau žiūrėti, bet atvirkščiai turim juos griežčiau kaip paprastus piliečius teisti, nes jie yra daugiau kaip kiti apdovanojami, todėl jie privalo daugiau kitiems duoti, stengtis kaip Kudirkas, Maironis ar Adomas Mickėvičius, savo kuryba ir idėjomis tautą aukščiau pakelti, suteikti jai jėgų darbui ir kovai, sužadinti viltį dėl geresnio rytojaus.

Po šito karo ypatingai gieštai yra smerkiami ir baudžiami visų tautų išdavikai, kurie bendradarbiavo su priešu. Net toks tautos herojus kaip Petain'as buvo nuteistas mirti, o Kvislingo vardas yra virtęs pardsidavėlio sinonimu.

Mes savo istorijoj moterų išdavių neturėjom ir tuo didžiavomės. Salomėja Neris yra pirm-

ma, kuri tą mūsų kilnią tradiciją sulaužė, tragiškiausiu mūsų Tėvynės momentu, perdėdama į mirtingo Lietuvos priešo pusę. Tokie nusikaltimai negali būti nebaudžiami. Ji pati sau baumę įvykdė, o gal kaip nereikalinga bolševikai ją iš savo tarpo pašalino, mums tai neįdomu. Prancūzų rašytojas Andre Maurois viename savo romane sako, kad žmogus mūsų atmintyje palieka toks, koks jis yra prieš mirdamas. Taip Joanna D'Arc mūsų akyse stovi jauna, kilni su šarvais ir ginklu rankoj, Šarlotta Corday, muždžiusi Maratą, apsupta drąsos ir pasiaukojimo aureolės, o Salomėja Neris palieka mūsų atmintį kaip išgama, lyg ji niekados nieko geresnio nebūtų sukurus, kaip savo poėmą Staliniui, Lietuvos užpuoleiui ir pavergėjui.

Todėl mus stebina A. Girkanto teigimas esą "ateity atsiras didžias, kuris duos paveikslą didžios poėtės, išgyvenusios kaip ir visa jos tauta didžią tragediją". Pirma, vargu ar greit atsirastų žmogus, kuris panorės Salomėjos Neries gyvenimui susidomėti. Antra, kaip galima išdavišką pergyvenimus statyti greta tautos tragedijos? Kada tauta skendo kraujuje ir sąsaroje, Salomėja Neris Maskvoje džiugavo ir dėkojo Stalinui už Lietuvos "išlaisvinimą". A. Girkantas tvirtina, kad "ne teisti, ne stebėtis ją reikia, bet suprasti, o supratus — atleisti".

Yra nusikaltimų, kurių dovanoti negalima, o suprasti tik tam reikia, kad būtų galima juo griežčiau į juos reaguoti. Pirmoj eilėj tai yra nusikaltimai prieš savo tautą.

Jei mes stengtumės atlaidžiai suprasti visus Cvirkas, Venclovas, Paleckius ir kitus, kurie taip pat kurė, rašė ir savo tragedijas pergyvenę, net iš proto, kaip Paleckis, kraustėsi, tai mums musų smegenyse bei širdyje nebeliktų vietos suprasti kas yra Lietuva ir jos laisvė. Venclova galėjo Salomėjos Neries, kaip savo idėjos draugės, pergyvenimus analizuoti, bet kad A. Girkantas šiuo momentu kai Lietuva dar niokiojama prieš, tai daro ir sako, kad "nenori smerkti, nei jos žygiais pikintis", yra nuostabu, juo labiau nuostabu, kad pats jis prisipažįsta, jog Salomėja Neris buvo "gerbiama kompartijos, bet nekėnciama lietuvių tautos ir ypač jos jaunimo".

Tauta ir jaunimas dėl visai suprantamam priežasčių iš karto ją pasmerkė, todėl A. Girkantui nedera jos teisinti.

Jei pasirodytų daugiau panašių straipsnių, būtų pavojaus, kad galėtumėm pamesti kritikizmo jausmą ir supratimą aukščiausios tiesos, kuri kiekvienam doram žmogui turi žinoma ir turi būti viena ir ta pati.

V. Lozoraitienė

ŽIEŽIRBOS

STALINO DOVANĄ GAVO LIETUVIS

Stalino dovaną už kantatą gavo lietuvis Juozas Tallat — Kelpsa, balandžio 21 d., 1948 m. Reikiška lietuvių daugiau pasišvenčia ir energijos padeda del kitų tautų. Nieko nepadarysi, tarp kokių tautų žmonės gyvena, tokį ir maistą naudoja.

"Keleivio" 16-tam numery tilpo Jono Balionio, Brockton, Mass. mediciniškas patarimas Maikio Tėvui. Sako, tėve, siunčiu kelius dolerius, įsigerk užsipiles ant gyvačių ir dar kleboniška. Ką tas reikiška? J.B. per 25 metus buvo karštas tautininkas, dabar vėl rašo receptą Maikio Tėvui, bet reikia pasakyti, kad pasenusioj dvasioj. Gaila, žmogus paseno ir netoli mato. Aš prieš savaitę laiko mačiau Maikio Tėvą Floridoj gyvates gaudant ir traukė kasdien ne po

kleboniška, bet po socialistiška. Tu, Jonai, nematai ir nežinai kas pasauly dedas. Labai gaila.

Zanavykas

KAS GIRDET LIETUVOJE?

Informaciniai atžvilgiu šiandien laiška iš Lietuvos neturi beveik jokios svarbos, nes laiška yra toki trumpi, tiek mažai rašoma, kad vargu net žinoti iš laišku ar jie sveiki (kiti šeimos nariai) nes rašėjas laiško rašo dažniausiai tik apie savo sveikatą, neminėdamas kitų šeimos narių. Tokių laišku esu pastebėjęs jau kelis. Reik daug džiaugtis ir dėkot BDPS biuletiniui, kurs gauna tiesiog iš Lietuvos apart svarbių didžiulių pranešimų, net ir gana smulkių. Todėl, pilnai galime žinoti kas dedasi Lietuvoje, ypač redaktorai turėtų naudotis BDPS biuletinio paduodomomis žiniomis, kad ir plačioji lietuvių visuomenė žinotų, kas dedasi šiandien Lietuvoje.

J. V. Valckas

gijos bei kuopų pvaikščioja. Tais prisiliekim arkos. Jau yra Mišios, kurias 10:00 val. ry. alikiškų draugų kviečiamos susirvetai. Iki bendro eisenų ygiuoti į bažnytu prašoma patuti bendroji...

TFORD, CONN.

lant pavasario sunkios šalčio kad musų megrijos ir organiškaus žmogus la rengtis vasarotis prie vasarų ir piknikų. Curios draugija ma pikniką, be dūmimo, ar skaitymo pramet jvyksta Lietuvos. Saryšio samon Hartford, Conn. es kranto. pavasariu buvo apgadinti draugijoms kad taisyti tą parngių atstovai narių pagalba. bą ir parkas atokios žalos neto geras nuosimtis dar leisis ir tremtyje.

Draugijų Saryšio metais pirmą kartą buvo veik beraciškai. Tolia gegužės 23 d. prasidės 12 val. pesis iki sutemo muzika, visiško orės. Pasilikt tyrame gražia ietuviu Draugija netik čia iš išvaizdinti profesionalų, kumštintinkais operos solistais baidieną praleisti draugais ir kitas ecialus autobus nuo Lietuvos. etaines 2 val. tiesiai į parką paims ir parvegtai dar kartą kviečių: gerbiame gegužės 24 d. ite pas mus į sekantis piktis ir dvasinį. Tokiu budu, šis piknikas rengos draugija. augiau pinigų nntinių kaip ta a. Kurie atsilaimėti pinigibus leidžiami žais. Taigi brangepamirškite šio engimo, bet vė...

skai-Lietuviai

Žodynas

lito, 399 puslapiais. Kaina \$3.25.

RIKOS LIETUVIS

14 Vernon St., Worcester, Mass.

VISKAS

LISKAS

prisiuntimų

Žodynas

\$12.50

Order

Worcester, Mass.

TIESA APIE SOVIETŲ RUSIJOS 12,000,000 VERGŲ

Parašė B. L. NICOLAEVSKY ir D. J. DALLIN

Yra žmonių, kurie tiki, kad Sovietų valstybė, nors ir atimdama individui politines teises, užtikrina jam "ekonominę demokratiją".

Vienok tiesa yra ši: Apie 12 milijonų žmonių gyvena Sovietų Sąjungoje vergų gyvenimu. Jie sudaro tą milžinišką prievartos darbo žmonių klasę, kuria dabar yra pagrįsta visa Sovietų socialinė sistema.

125 didžiulės koncentracijos stovyklos, neskaitant daugybės mažesnių, varo milijonus Sovietų Rusijos vergų nuo aušros iki vakaro į sunkiausiai ir labiausiai barbarišką žmonių istorijoje vergiją.

Nuteistieji badmiriauja, temaitinami sriuba ir duona. Net ir tuo atsitikimu, kai jie atlieka savo nežmoniškai dideles darbo normas, jie negauna pakankamai maisto.

Sovietų valstybė atmetė šalin pirmųjų socialistų, kurusių SSSR, idėjas ir prievartos darbas yra naudojamas niekad nepasiekto iki šiol laipsnio.

Jų atlyginimas yra be galo mažas. Netgi geriausiai darbininkai po sunkaus mėnesio darbo gauna užmokestį, pakankamą nusipirkti vienam-dviem kilogramam duonos.

Paskutinis vergų prakaito lašas yra išspaudžiamas kertant miškus, kasyklose, plentų bei geležinkelį statyboje, ukiuose, fabrikuose, statybos darbuose, naftos pramonėje ir praktiškai visur, kur modernios valstybės ekonomija nereikalauja mašininio darbo.

Aprūpinimas yra toks pat blogas kaip ir pats darbas.

Vatinis švarkas ir kelnės, vasariniai marškiniai ir liemenės sudaro jų visą aprangą, netgi ir žiemą. Odinių batų yra retai; vietoj to duodami guminiai batai. Nušalusios kojos ir amputuoti pirštai yra dažnas rezultatas.

Mediniai barakai ir palapinės yra jų pastogė. Nuteistieji miega dviejų aukštų lovose, paprastai be jokios apdangos, išskyrus jų pačių drabužius. Kiekvienas barakas turi geležines krosneles, apšildančias tiksliai plotą 5-6 metrų spinduliu.

Sanitarinės ir medicinos pagalbos praktiškai nėra. Muilas, rankšluosčiai ir vaistai—netgi jodas—yra retai užtiknami.

Poilsiu nuteistieji gali pasinaudoti keleta knygų, bet dažniausiai jie yra perdaug išvargę, kad galėtų po darbo apie ką kitą, kaip maistą ir miegą, galvoti.

Judėjimo laisvės nėra, išskyrus stovyklos zoną, kurią sudaro plotas, apvertas tvora bei spygliuota viela ir sargybinių iš sargybos bokštų saugomas.

Nuteistieji išeina iš stovyklos zonos tik darbu brigadose ir ginkluotos sargybos lydimi.

M. V. D.—slaptosios policijos—viršininkas visas stovyklas laiko savo griežto kontrolėj. Jo agentų (įmaišytų tarp nuteistųjų) raportai paprastai baigiasi teismais už priešvalstybinę veiklą ar sabotazą. Tie teismai dažniausiai baigiami mirties bausmėmis.

Šimtai tukstančių, jei ne milijonai, vergų mirė darbuose, bet nuolatiniai M. V. D. areštai patiekia naujas aukas.

Netgi jei jie išlieka ir atlieka jiems skirtas bausmes, dauguma jų retai atgauna laisvę. Centrinė Maskvos administracija paprastai pratęsia jų kalnimo laiką.

IŠ KUR MES TAI ŽINOME?

Mes žinome tai iš atsiminimų bei raportų buvusiu MVD (NKVD) valdininku, iš neatidžiu sovietų spaudos prasiartinimų ir svarbiausia iš žmonių, kurie patys buvo ten vergais, bet kurie sugebėjo pabėgti. Čia yra keletas tų gyvų liudininkų parodymai:

"Kareivių durtuvai lydėjo musį darbą", sako vieno vokiečių antistalinistinio komunisto žmona, buvusi pavergtą dviejus metus.

"Po keletos savaičių kelionės, kurios metu mes buvome sugrūsti kaip galvijai, aš pasiekiau Karagandos stovyklą Kazachstano stepėse. Mes—nuteistieji turėjome garbę kultivuoti stepę.

Mes gyvenome molinėse trobelėse, apnikti tukstančių užkli, blakčių ir blusų, mes praleidavom trumpas nakties valandas, gulėdami ant lentų arba ant grindų, be patalų, be anklodžių, kad saulėtekyje vėl rikiuotumės darbu.

Darbas, kurs tęsėsi iki sauleleidžio, buvo atlyginamas 600 gr. duonos, bet tik tada, jei pilna darbo norma buvo atlikta. Kaip aš pradėjau nekęsti tų rytmečių, kurie prasidėdavo su triukšmu ir profanacija. Jūs paimate mūsų maišą, užsimeitate jį ant pečių, nesatės jūsų "katelok" ir nuvargusiu žingsniu išeinatė į stepę, lydimi sargybinių durtuvų.

Ten nebuvo jokių laisvų dienų, mes galėdavome švesti tik tada, kada motina gamta parodydavo mums simpatijos ir apdovanodavo mus smėlio arba žiema sniego audra.

"Aš niekad neužmiršiu tų lagerių baisumų", sako Dr. E. Felix, vienas iš buvusių kalinių.

"Netgi, jei jūs studijuojate Rusijos bausmės įstaigas ir jei jūs esate apie tas darbo stovyklas daug girdėję ir skaitę, jūs niekuomet negalėsite pilnai su-

GUB. DWIGHT GREEN

prasti jų baisumo. Aš niekad negalėsiu užmiršti nė mažiausių mano išgyvenimo smulkmenų.

Jei jūs paklaustumėte mane, kas yra blogiausia kalinio gyvenime, — aš nežinočiau ar administracija, ar kriminalistai kaliniams bei prižiūrėtojais.

Jūs kenčiate nuo tų jus apsupančių banditų veiksmų daugiau, kaip nuo administracijos valdininkų.

Jie vagia jūsų daiktus, jie užima jūsų guolį barakuose, jie stumdo jus darbe, ir ten nėra jokios jėgos, kuri galėtų jus apsaugoti.

1930 metais vergija buvo tik organizavimo stadijoje, tik šios Murmansko, Archangelsko, Leningrado, Maskvos ir Kaspijos, pajurio stovyklos egzistavo. Bet jau 1947 metais koncentracijos stovyklos apėmė visą Sovietų Sąjungą. Milijonai vyrų ir moterų yra priversti dirbti blogiausiose sąlygose.

Jūs busite paprašyti ką nors kuriam iš banditų padovanoti, — ką nors vertingo, pav. šita palta. Jei jūs atsisakysite, jūs busite persekiojamas ir galėsite, kad nepaklausytėte jo "patarimo", jei jūs sutiksute su jo "pasiūlymu", jūs turėsite jo apsaugą, bet rizikuosite susalti darbe.

Vieną šaltą žiemos dieną mes dirbome miške. Kriminalistai užkurė ugnį ir šildėsi apie pusvalandį. Jei sėdėję prie ugnies, tuo tarpu kai mes—politiniai turėjome stovėti 2-roje eilėje aš turėjau gabalą duonos kišenėje ir todėl paprasčiau leisti ją prie ugnies padėti, kad atšiltų. Jie leido, bet aš savo duonos daugiau nebemačiau.

"Jie pusę iš musiškių sušaudė, o likusius pavertė vergais", sako Raudonosios Armijos leitenantas, buvęs vokiečių karo belaisvis.

"Aš tarnavau kaip ryšių karininkas Raudonojoje Armijoje. Orelo kovose aš buvau sužeistas. 1941 metų spalio mėnesį mūsų visas dalinis buvo apsuptas ir po desperatiškos kovos paimtas nelaisvėn.

Aš negaliu aprašyti mano siauro kai kelioms dienoms praėjus aš supratau savo, kaip belaisvio padėtį, nei pilnai išreikšti pasibaurėjimą vokiečių elgesiu su belaisviais.

Po išlaisvinimo aš skaičiau dienas, nekantraudamas, laukdamas grįžimo... namo.

Mes pasiekėm rusų zoną. Ginkluoti sargybiniai uždarė mus vienoje tuščioje troboje. Tada du draugai buvo iššaukti ir išvesti. Viens iš jų sugrįžo, bet atsisakė atsakyti į mūsų klausimus, kitas—niekad nebegrįžo.

Kitą rytą mūsų grupę sumazėjo: 12 draugų—beveik pusė iš mūsų—negrįžo iš apklausinėjimo.

mo. Jie buvo čia pat, garaže (kuris buvo specialiai tam reikalui skirtas), sušaudyti.

Aš buvau pasiūstas (su likusiais) į stovyklą. Mano likimas buvo toks pat, kaip ir visų, grįusių iš vokiečių nelaisvės ar švežtų, įskaitant ir moteris. Valymo, atlikto užimtos teritorijose, rezultatas — šimtai ransportų buvo kasdien siunčiami į tuščius fabrikuos, atstatomus iš Vokietijoje demontuotų įmonių.

Man yra čia neįmanoma atpasakoti mano kelionės istoriją, kelionės, kuri pagaliau atvedė mane į vieną iš Vokietijos okupacijos zonų.

Ir dabar — ar aš jau nebemyliu savo tėvynės? Išgirdęs pirmą mano tautos šaukimą, aš grįšiu ir jai tarnausiu — tautai, bet ne tiems vadams, kurie užgrobė valdžią ir negailestingai naikina mūsų bejėgius, suvedžiotus žmones.

"Mes buvome apstulbę", sako Leonid Ščekach, lenkų laikraštininkas, apie 1200 mylių etapą iš Charkovo į Pečioros stovyklą.

"Mes ėjome pėsti, išilgai naujai statomos geležinkelio linijos. Dieną ir naktį mes buvome varomi.

Pereidami miškus, mes sutikdavome minias žmonių, nešančių ant savo pečių rąstus. Trijose grupėse, kurias mes pakeltyje sutikome, aš mačiau keletą šimtų moterų irgi nešančių tuos sunkios rąstus; vėliau mes matėme moteris nešančias bėgius.

Tuo budu mes ėjome nesuskaitomą skaičių dienų ir naktų per taigą (peltėta miškingą sritį), blogai maitinami, negaudami netgi pakankamai vandens atsigerinti, miegodami su drabužiais, šlapiais nuo lietaus ir persunkusiais prakaito, išvargę, palaužti fiziškai ir morališkai.

PASTOGĖ BUVO PRIMITYVĖ

"Kai aš su 700 kitų pagaliau pasiekiau savo paskirties vietą, aš negalėjau tikėti savo akimis. Keli primityvūs barakai stovėjo mažame, negrįstame plote. Žemi, siauri loviai, padaryti iš apvalių karčių, buvo mūsų lovos. Ten nebuvo nei šiaudinių čiužinių, nei anklodžių, nei pagalvių. Barakuose nebuvo jokio apšvietimo. Mažutis kvadratinis kambarelis — iš dalies po žeme — be jokių medicinos priemonių,—trobelė, kuri greičiau priminė šunų gurbą, atstojo ligoninę.

Pirmąją dieną man buvo įsakytas išskirti duobę maždaug 12 kubinių metrų ir pašalinti žemę už 12 metrų—visą tai per vieną nakties pamainos darbą. Mano pamainos metu aš iškasiau tiksliai 4 kubinius metrus. Netgi stachanovičiai niekad negalėjo išskirti daugiau kaip 6-8 m.

Iki šios dienos aš negaliu suprasti, kaip mes visa tai ištvėrėme. Mes taip sunkiai dirbome ir taip mažai valgėme, išsėdėmies tiksliai kelias valandas ir gyvendami purve, kurio neįmanoma aprašyti.

Mums buvo skaudu suprasti, kad mes, Hitlerizmo aukos, esame pasmerkti būti Sovietų Sąjungos vergais ir kęsti vargą bei pažeminimą.

Penkerius metus išbuvęs vergu, sionistų lyderis dr. Julius Margolin (iš Lenkijos), laiko "nematomąją" Rusiją "velnišku išradimu".

"Aš gyvenau Sovietų Rusijoje beveik septynerius metus, nuo 1939 iki 1946 metų vasaros. Aš praleidau penkerius metus sovie-

Pranašauja "Galą Musų Civilizacijai"

Vienas anglų paskilbęs rašytojas, Arnold J. Toynbee parašė knygą "Musų Civilizacija Teisme". Tai yra straipsnių rinkinys, kurie daugiausiai buvo parašyti 1947 metais. Tuose straipsniuose paliečia Amerikos depresiją, po to—karą, ir galiau prisimina Hirošimą (Japonijos miestą, kuris atominės bombos buvo sunaikintas).

Studijuojant istoriją, mes randame, kad jau apie 20 musų eros civilizacijų buvo

tų pataisomojo darbo stovykloje. Ten aš supratau Sovietų galybės paslaptį.

Iki 1939 metų aš laikiausi "geros valios" neutralumo pozicijos Sovietų Sąjungos atžvilgiu —tai buvo charakteringa visų pažangių ir radikalių Europos inteligentijos sluoksnių pažiūra.

Paskutiniai septyneri metai padarė mane įsitikinusiu ir aštriu sovietinės sistemos priešu. Tai, ką aš mačiau, pripildė mane siaubo ir pasibaurėjimo, kuris tęsis iki mano gyvenimo pabaigos.

Sovietų Rusija yra padalinta į dvi dalis: viena—"laisvoji" Rusija yra prieinama apsilankančiam svetimšaliui, žinoma tiek, kiek svetimšaliai yra iš viso įleidžiami į Sovietų Sąjungą ten yra rodamosios vietos, kaip, pav. Maskvos požeminio susisiekimo linija su puikiais fasadais.

TAI TIKRAS PRAGARAS

"Kitoji Rusija — antroji yra už spygliuotų vielų. Tai yra tuk stancija, nesuskaitomi tukstančiai stovyklų, priverčiamojų darbo stovyklų, kur yra kaliniai milijonai žmonių. Šioji "nematomoji" Rusija yra tikras pragaras, velniškas išradimas, moksliai organizuotas pagal naująją policinę techniką.

Vergų skaičius Sovietų Rusijoje yra lygus su 14-kos Sovietų Valstijų gyventojų skaičiumi.

Teroras ir paslaptinumas, kuriuo tos koncentracijos stovyklos yra apgaubtos—yra nepaprastai. Taip kaip rusų pasakoje: jūs kalbatės su žmonėmis vieną dieną, o kita dieną jie visi yra pranykę. Piktas vilkas juos suėdė.

Nuo to laiko, kai sovietų valdžia jas įsteigė, sovietų koncentracijos stovyklos daugiau pradėdavo žmonių negu visos kitos Hitlerio ir kitų drauge paėmus. Visa sionistų karta mirė sovietų stovyklose.

Kiekvienas Lietuvos žydai ir kiekvienas sionistas žino Benjamino Bergerio vardą. Prieš karą jis buvo sionistų organizaciją Lietuvoje pirmininkas. Okupavus Lietuvą sovietams, dr. Bergeris buvo suimtas ir 1941 metais išstremtas. Už priklausymą tokiai "reakcinei" organizacijai, kaip sionistų, jis buvo nuteistas 10 metų katorgos. Jo amžiaus, ir sveikatos žmogui (jis turėjo silpną širdį) 10 metų pasmerkimas yra lygus mirties bausmei.

Bergerio byla yra byla visų tų žydų, kurie pašventė savo gyvenimą sionizmui ir kurie, gyvendami Lenkijoje ar Baltijos valstybėse, neturėjo jokių ryšių su Sovietų Sąjungą. Dabar jie yra laikomi sovietų piliečiais ir—sovietų valstybė neranda jiems nieko geresnio kaip vergiją". —ZIBURIAI

Mokslas ir Slaptingas

Pranašauja "Galą Musų Civilizacijai"

Vienas anglų paskilbęs rašytojas, Arnold J. Toynbee parašė knygą "Musų Civilizacija Teisme". Tai yra straipsnių rinkinys, kurie daugiausiai buvo parašyti 1947 metais. Tuose straipsniuose paliečia Amerikos depresiją, po to—karą, ir galiau prisimina Hirošimą (Japonijos miestą, kuris atominės bombos buvo sunaikintas).

Studijuojant istoriją, mes randame, kad jau apie 20 musų eros civilizacijų buvo

tų pataisomojo darbo stovykloje. Ten aš supratau Sovietų galybės paslaptį.

Iki 1939 metų aš laikiausi "geros valios" neutralumo pozicijos Sovietų Sąjungos atžvilgiu —tai buvo charakteringa visų pažangių ir radikalių Europos inteligentijos sluoksnių pažiūra.

Paskutiniai septyneri metai padarė mane įsitikinusiu ir aštriu sovietinės sistemos priešu. Tai, ką aš mačiau, pripildė mane siaubo ir pasibaurėjimo, kuris tęsis iki mano gyvenimo pabaigos.

Sovietų Rusija yra padalinta į dvi dalis: viena—"laisvoji" Rusija yra prieinama apsilankančiam svetimšaliui, žinoma tiek, kiek svetimšaliai yra iš viso įleidžiami į Sovietų Sąjungą ten yra rodamosios vietos, kaip, pav. Maskvos požeminio susisiekimo linija su puikiais fasadais.

TAI TIKRAS PRAGARAS

"Kitoji Rusija — antroji yra už spygliuotų vielų. Tai yra tuk stancija, nesuskaitomi tukstančiai stovyklų, priverčiamojų darbo stovyklų, kur yra kaliniai milijonai žmonių. Šioji "nematomoji" Rusija yra tikras pragaras, velniškas išradimas, moksliai organizuotas pagal naująją policinę techniką.

Vergų skaičius Sovietų Rusijoje yra lygus su 14-kos Sovietų Valstijų gyventojų skaičiumi.

Teroras ir paslaptinumas, kuriuo tos koncentracijos stovyklos yra apgaubtos—yra nepaprastai. Taip kaip rusų pasakoje: jūs kalbatės su žmonėmis vieną dieną, o kita dieną jie visi yra pranykę. Piktas vilkas juos suėdė.

Nuo to laiko, kai sovietų valdžia jas įsteigė, sovietų koncentracijos stovyklos daugiau pradėdavo žmonių negu visos kitos Hitlerio ir kitų drauge paėmus. Visa sionistų karta mirė sovietų stovyklose.

Kiekvienas Lietuvos žydai ir kiekvienas sionistas žino Benjamino Bergerio vardą. Prieš karą jis buvo sionistų organizaciją Lietuvoje pirmininkas. Okupavus Lietuvą sovietams, dr. Bergeris buvo suimtas ir 1941 metais išstremtas. Už priklausymą tokiai "reakcinei" organizacijai, kaip sionistų, jis buvo nuteistas 10 metų katorgos. Jo amžiaus, ir sveikatos žmogui (jis turėjo silpną širdį) 10 metų pasmerkimas yra lygus mirties bausmei.

Bergerio byla yra byla visų tų žydų, kurie pašventė savo gyvenimą sionizmui ir kurie, gyvendami Lenkijoje ar Baltijos valstybėse, neturėjo jokių ryšių su Sovietų Sąjungą. Dabar jie yra laikomi sovietų piliečiais ir—sovietų valstybė neranda jiems nieko geresnio kaip vergiją". —ZIBURIAI

Amerikos Lietuvių Tytojams Pranešimas

Primename gerbiems Amerikos Lietuvių tytojams, kad mes siūlydami atskirų siuntimų raginimams apsiųsti už vilkintą prenumeraciją dabar nesučiūpame, siūlydami, bendrai primename, kad malonėms už vilkintą prenumeraciją siliginti.

Amerikos Lietuvių

Žurnalas

LIETUVIŲ NAUJIENOS

32-ju Pustlapju

Už \$1.00 lankys tamstas kožną mėnesį per 1 meta

Instegtos Gegužio 15, 1938 metais.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa

TĖTI, DIKTUOK SKUBIAU, AŠ SPĖJU!

The Speedline CORONA

UŽSIMOKA PATI UZ SAVE BILE KURIOJ ŠEIMYNOJ

Corona mašinėlės atmo-kės jum daug kartų daugiau kiek kainavo. Uželkite pas bile pardavėją... pamatykite mašinėlę.

AR ŽINOT, KAD...

Corona mašinėlės yra geriausios pasauly. Jas daugiau naudoja bizny todėl kad jos yra praktiškiausios. Be jų neapsieina nė valdiškos įstaigos, nė mokyklos. Pabandyk jas ir Tamsta. Mašinėlių kainos įvairios — \$71.55, \$82.15, \$89.57 su taksomis.

Sulig reikalo, uždėdam ir lietuviškus akcentus už tą pačią kainą. Jei rengiatės rašomąją mašinėlę įsigyti ir sutaupti pinigų, prieš pirkimą pasitarkite su mumis, mes patarlininkausime. Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street

Worcester, Mass.

ROŽĖ

Sniegai nutirpus, pavasaris atėjo, Juokiasi rožės, siubuojamos vėjo, Rasalinės kekės rožių linguoja, Meilės daįnelė, jos vis niuniuoja.

Nusileidus saulutei, naktis atvažiuoja, Patylops mūsų mintys, meilę sapnuoja, Nuskinsiu aš rožę kuri širdį gaivys, Tik rožės dygys, ją skint sukliudys.

Įdurtą man pirštą, kraujas dažys Ir rožės žiedus, kraujas gaivins, Jie bus raudoni iki meilė žydės, Tada jie pabals, kada neteks gyvybės.

Suvytę, pabalę rožės žiedai Paliks mano širdžiai, šalti ledai, Ant kito stiebo, jauni žiedai Į mane žiuo, taip maloniai.

Negaliu skinti rožių malonių, Kad nesunaikint žiedų raudonų. Jauna tu esi kaip rožė šventa, Tavo jaunystė—tai man dovana.

MARIUS

ENGLISH SECTION

Comment

AL by AL

Among the 35 girl students of the Barnard College at Columbia University selected to the Phi Beta Kappa chapter was Miss Beth Stadulis.

Lithuanian community in Soviet Lithuania, in Latvia - Kelpsa won a prize. Guess why? "Stalin" and dedicated to Stalin.

Lithuanian Community program in Chicago closed by the station.

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

Winston Churchill says this about Russian deals regarding the Baltic States:

say about this matter:

The negotiations had come to a seemingly unbreakable deadlock. The Polish and Rumanian Governments, while accepting the British guarantee, were not prepared to accept a similar undertaking in the same form from the Russian Government. A similar attitude prevailed in another vital strategic quarter—the Baltic States. The Soviet Government made it clear that they would only adhere to a pact of mutual assistance if Finland and the Baltic States were included in a general guarantee. All four countries now refused, and perhaps in their terror would for a long time have refused such a condition. Finland and Estonia even asserted that they would consider a guarantee extended to them without their assent as an act of aggression. On the same day, May 31, Estonia and Latvia signed non-aggression pacts with Germany. Thus Hitler penetrated with ease into the frail defence of the tardy, irresolute coalition against him.

The May number of the Marian, published in English, is out, and is very good, indeed.

A Canadian Lithuanian teacher, Alex Janusitis, is author of a weekly column, The Melting Pot, in the widely read Canadian weekly, The Standard.

VAISTININKAI
Šie vaistininkai technikai dirba moderniškoje gerai įrengtoje vaistinėje, 34-toje Generalinėje Ligoninėje, Korėjoje. Jauni vyrai rodantieji gabumus ir norintieji specializuotis vaistų srityje gali išsilavinti ir gauti patyrimą Šv. Valstijų Armijoje ar Šv. Valstijų Oro Jėgoje.

PREZIDENTAS SKELBIA KARĄ PRIEŠ IŠNAUDOJIMĄ

Kada Prezidento Committee on Civil Rights padarė savo reportą praeitą spalio mėn., jis padarė kelius pasiūlymus sustiprinti civilines teises visų amerikiečių ir pabrėžė, kad "dabar laikas veikti." Bet užkrauti visokiais svarbiais darbais, Prezidentas ir Kongresas negalėjo daug ko nuveikti. Visvien tik mėnesį po atidarymo reguliars 80-tos Kongreso sesijos, prezidentas Kongresui pasiuntė pranešimą rekomenduojant pravedimą įstatymų, kurie remtų Civilių Teisių Komiteto pasiūlymus. Pačiu metu stengdamas sukelti viešą opinią, kad pataisyti netobulumus mūsų demokratinio gyvenimo būdo.

"Mes žinome kaip", sakė prezidentas. "Tik reikalinga noro."

Per visą mūsų istoriją, jis įrodė, vyrai ir moterys visokių spalvų, visų rasių ir tikybų atvyko į šį kraštą išsiskirti iš tironijos ir diskriminacijos. Milijonai tūkry žmonių padėjo pastatyti šią milžinišką tautą prisidedami prie laisvės ir lygybės idealų. Jie padėjo įsteigti ir sustiprinti mūsų amerikonišką įsitikinimą, kurį galime pareikšti sekamais žodžiais:

"Visi žmonės yra lygūs ir pagal įstatymą teisingumas visus liečia. Tikime, kad visi žmonės turi teisę galvoti ir išsireikšti ir teisę tikėti kaip nori. Tikime, kad visi žmonės turi lygias progas gauti darbą, turėti gerus namus ir būti sveikais. Tikime, kad visi žmonės privalo turėti balsą savo valdžioje ir jog valdžia turėtų apsaugoti ir negriebti į savo rankas žmonių teises."

Yra rimtų skirtumų tarpe šių amerikoniškų įsitikinimų ir kai kurių amerikoniškų praktikų.

Prezidentas nori kad Kongresas padėtų sunaikinti tuos skirtumus ir reikalautų, kad kiekviena valdžios įstaiga prie to prisidėtų. Todel jis prašo (1) įsteigimą naujų federalių įstatymų; (2) sustiprinimą egzistuojančių civilių teisių įstatymų; (3) apsaugojimą nuo linčavių; (4) geriau apsaugoti balsavimo teises; (5) įsteigimą "federal fair employment practices" komisiją; (6) uždrausti segregaciją tarpvalstinę transportaciją; (7) duoti balsavimo teisių prezidentiniams rinkimams District of Columbia; (8) pripažinimą Alaskos ir Hawaii kaip valstijas; (9) teikimą pilietybės visiems kvalifikuotiems legaliams gyventojams Jung. Valstijose nepaisant rasės, spalvos, tikybos ar tautinės kilmės; (10) užbaigti reikalą visų japonų-amerikiečių, kurie buvo evakuoti iš savo namų Pacifiko valstijose per karą vientik del rasinės kilmės.

Dviem dienoms po prezidento pranešimo, Senato Darbo Komiteto republikonai ir šiaurės demokratai sujungė jėgas ir prielankiai svarstė bilij įsteigti federal fair employment practices komisiją (penktas punktus prezidento programoj). Buvo pirmas žygis prieš diskriminaciją darbuose Senate su Komiteto užgyrimu.

Ši byla, pasiulyta praeitais metais Senate Senatoriaus Ives iš New Yorko, ir kiti prezidento rekomenduoti pasiūlymai jo civilių teisių programoj kaip bi

SKATINIMAS VIENYBĖN

(MINTIS SKOLINTA)

Ve, trispalvė plėvesuoja ir skamb himnas Lietuvos Nors ten broliai ir dejuoja, kol Apvaizda išvaduos. Be Jos valios net plaukūtis negal nukristi nuo galvos; Tad ką sakyt apie buities šalių ir mus Lietuvos? Tačiau reik veikt ir kovoti, kad Lietuva but laisva, Reik mums visiems ją vaduoti, tad visi kovon už ją! Ir patarlė juk mokina: kovok, Dievas tau padės. . . . Laurus permalės tik skina ginanti laisvę šalies, Kurioj gimė ir augo, bei yra pasiruošę ten ir mirt; Tad Lietuvai su Mindaugo garbė neb' leiskim jai iširt. . . . Visi kruvon susispietę drašiai kovokim už ją, Jei trokštam laisvą regėti nun' pavergtą Lietuvą. Nes tik laisvė tiems yr' skirta, kurie kaujas vis už ją, Tad ir mus kova bus pagirta, išvadavus Lietuvą. Tėvynę mus ir mus bočių ir garsiuoj didvyrių, Tarp kurių yr' net barzdočių, kuriuos išvardint galiu. Basanavičių, Biržiškų, o taipogi ir kitus, Kurių meilė tartum tryška link Lietuvos, šalies mus. Tad jau spieskimės į kruvą, kad geriau but' mums kovot, Kad greičiausiai mus Lietuvą pasisektų atvaduoti! Nes vienybėj yr' galybė, todėl spieskimės kruvon, O kaip vėl bus mus valstybė—sugūžėsime Lietuvon! . . . Ir pakeisim ją į tokią kaip ji buvo kitados, Kaip Vytautas tą burliokę Maskvą tremdė jo laikuos'.

KAZYS VIDIKAUSKAS

EAR NOISES?

If you suffer from those miserable ear noises and are Hard of Hearing due to catarrh of the head, write us NOW for proof of the good results our simple home treatment has accomplished for a great many people. NOTHING TO WEAR. Many past 70 report ear noises gone and hearing fine. Send NOW for proof and 30 days trial offer. THE ELMO COMPANY, Dept. 1728, Davenport, Iowa

lius padaryti linčavią federaciją prasižengimu, bus Kongreso svarstomi jeigu tik Amerikos žmonės kaip ir prezidentas, sunaikins skirtumą tarpe amerikoniškų idealų ir amerikoniškų praktikos.

Prezidentas aiškiai parodė, kad jis remia savo pilną programą nepaisant pasipriešinimo nuo savo partijos, pietų gubernatorių buvo pirmi pasipriešinti. Ju

pasipriešinimas sukėlė daug triukšmo savo partijoj. Jie nesutinka apsaugoti negrų civilines teises. Ir keli Buto demok. taigpi pareiškė savo pasipriešinimą. Per tą visą triukšmą negalima išgirsti balsą liberališkų Pietų. Bet tas balsas ten yra ir vis toliau siekia. "Turime dabar pilnai realizuoti laisvės ir lygybės idealus" sako prezidentas. Taryba del Amerikos Vlenybės

IMIGRACIJOS IR NATURALIZACIJOS KLAUSIMAI

PRIVERSTINAS DARBAS VOKIETIJOJ

Klausimas:—Kaipo antro karo veteranas, aš planavau parsitraukti savo sužiedotinė į šį kraštą, bet laukiu sužinoti ką Kongresas darys su War Fiancees' Įstatymu, kuris išsibaigė praeitais metais. Skaičiau laikraštyje, kad Įstatymas veiks iki birželio 30 d. Ar teisybė? Jeigu taip, tai man lieka mažai laiko parsitraukti savo sužiedotinė. Ką turiu daryti?

Atsakymas:—Malonu pranešti, kad "War Fiancees' Act" veiks iki gruodžio 31 d., 1948 m. Laikraščių pranešimai, kad įstatymas išsibaigis, buvo klaidingi. Senas įstatymas liečia tik tas sužiedotines, kurios buvo vietinės šalių, kurių kvotos buvo išsibaigusios, naujas įstatymas liečia visas sužiedotines veteranų, nepaisant gimimo vietos. Visos veteranų sužiedotinės turi atvykti kaip "svečiai" po bonu, trims mėnesiams. Jeigu per tą laiką vestuvės neįvyksta, tai sužiedotinė turės grįžti atgal į savo kraštą. Įstatymo viena sąlyga yra, kad veteranas turėjo tarnauti ginkluotose jėgose kada nors tarpe rugsėjo 1 d., 1939 m. ir gruodžio 31 d. 1946.

KAIP PILIETĖS VYRAS GALI ĮGYTI PILIETYBĘ

Klausimas:—Atvykau į Jung. Valstijas kaip imigrantas lapkričio 11 d. 1946 m. Mano žmona yra Amerikos pilietė. Kaip greitai aš galiu tapti pilietis?

Atsakymas:—Jeigu apsigydeite po sausio 13 d. 1941 m. gali prašyti naturalizacijos jeigu įrodysite dvejų metų rezidenciją Jung. Valstybėse ir jeigu su žmona gyvenate nors metą prieš pat padavimą naturalizacijos peticijos. Amerikos pilietis vyras nereik turėti pirmų popierų.

SUNAUS PILIETYBĖ

Klausimas:—Atvažiavau į Ameriką 1941 m. su sunumi, kuris tada buvo 7 metų amž. Sausio mėn. 1947 m. tapau pilietė. Mano vyras, kol kas gyvena Vokietijoje, Lietuvos pilietis. Ar man galite pranešti ar mano sunus yra Amerikos pilietis?

Atsakymas:—Tautybės Įstatymas iš 1940 m. duoda Amerikos pilietybę sveturgimusiems vaikui, jeigu abudu tėvai yra Amerikos piliečiai, kada vaikui sueina 18 metų, ir jeigu vaikas buvo legaliai įleistas į Jung. Valstijas prieš tą laiką. Išimtis padaryta jeigu vienas tėvas miręs arba jeigu tėvai persikyrę. Tokiame atsitikime, vaikas įgyja pilietybę naturalizacija gyvo tėvo arba tėvo kuriam teismas davė vaiką. Tavo sunus neįgijo pilietybę tavo naturalizavimu. Aišku, kad Tamstos vyras negalės įgyti pilietybę prieš sunaus 18-tą gimtadienį ir tokiu budu sunus turės prašyti pilietybės pats. Jeigu paduos sunaus naturalizacijos aplikaciją prieš 18-tą gimtadienį jam nereikės pirmų popierų (declaration of intention).

Klausimas:—1943 m. mano draugas buvo nacių atgabentas į Vokietiją, kaip priverstinas darbininkas. Nuo pat karo pabaigos aš stengiu jį parsitraukti į šį kraštą, bet man visada pasakyta, kad jis negali atvykti, nes Amerikos konsulai Vokietijoje priima imigracijos aplikacijas tik nuo tremtinių ir jeigu jie gyvena amerikoniškoj zonoj nuo gruodžio mėnesio 1945 m. Mano draugas nuėjo į amerikonišką zoną tik 1946 m. Ar man galite padėti?

Atsakymas:—Neseniai įvyko pakeitimas vizų patvarkymuose ir dabar tavo draugas gali prašyti imigracijos vizos Vokietijoje, jeigu jis skaitomas tremtiniu. Tremtiniai dabar turi būti išbuve amerikoniškoj zonoj nuo balandžio 21 d., 1947 m. Tas pakeitimas buvo padarytas padėti žmonėms, kaip tavo draugui. Suprantama, kad tavo draugas turi prisilaikyti prie visų kitų imigracijos patvarkymų.

ITALIJOS PILIEČIAI

Klausimas:—Noriu parsitraukti pusbroį iš Vokietijos. Bet jis gimė Fiume, kuris miestas tada priklausė Italijai. Bet šiandien Fiume priklausio Jugoslavijai. Prie kurios kvotos mano pusbrolis priskaitytas?

Atsakymas:—Pusbrolis priskaitytas prie Italijos kvotos pakol Jung. Valstijų Prezidentas paskelbs pakeitimą kvotų įvairių šalių, kurias liečia taikos sutartys (Italija, Bulgarija, Vengrija, Rumanija ir Suomija). Tokios proklamacijos dar nėra, ir imigrantai vis priskaityti prie kvotų kurios egzistavo prieš rugsėjo 15 d. 1917 m. Pav. gyventojas Dodecanese salų, kurios yra dalis Graikijos, yra priskaityti prie Italijos kvotos; lygiai kaip gyventojai Trieste, kuri dabar vadinama "Independent Free Territory of Trieste".

Palangos Trejos Devinerios

Yra augalinis sutaisymas, susideda grynai iš šaknelių, lapų, žiedų, sėklų ir žolių. Veikia ant kuno organų taip kad pavartojus ją tulą laiką žmogus gauna naujų spēkų ir energijos. Kiekvienas kas tik nori būti visados sveikas, turėtų vartoti TREJANKĄ. Nes tai geriausias vaistas nuo dispepsijos, vidurių užkietėjimo, nerviškumo, stoko apetito, širdies supykimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, kosulio, gerklės skaudėjimo, karščiavimo, krupo, blogo upo, abelno nusilpimo, inkstų ir kepenų ligos.

Palangos Trejos Devynerios parduoda po \$1.00, su prisuntimu — \$1.10. Siųsdami užsakymus, adresuokite:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Do you suffer distress from

'periodic' FEMALE WEAKNESS

With Its Nervous, Highstrung Feelings?

Are you troubled by distress of female functional monthly disturbances? Does it make you feel so nervous, cranky, restless, weak, a bit moody—at such times? Then so try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms! Women by the thousands have reported remarkable benefits. Pinkham's Compound is what Doctors call a uterine sedative. It has a grand soothing effect on one of woman's most important organs. Taken regularly—Pinkham's Compound helps build up resistance against such distress. It's also a great stomachic tonic! All drugstores.

Change of Life
If the functional "middle-age" period peculiar to women makes you suffer from hot irritable feelings—try Pinkham's Compound to relieve such symptoms. It's famous for this purpose.

Monthly Female Pains
Pinkham's Compound is very effective to relieve monthly cramps, headache, backache, —when due to female functional monthly disturbances.

Lydia E. Pinkham's VEGETABLE COMPOUND

Žurnalas

AUJENOS

12-ju Paslaipij

nesi per 1 met

retais.

NOS

Philadelphia 6

ISVAŽIAVIMAS MOTINŲ DIENAI PAMINĖTI

Lietuvai Remti Draugija, Worcesterio skyrius rengia nepaprastą, didelį išvažiavimą, kuris įvyks gegužės mėn. 9-tą dieną, Liet. Klubo vasarnamy (Bungalaw), Davis Way, Shrewsbury, Mass.

Bus įdomi programa Motinų dienai paminėti. Dainuos Moterų Klubo choras, vadovaujamas p. Meškienės; Aušrelės Vyrų choras, vadovaujamas p. Dirvelio; kalbos ir deklamacijos, pritaikytos tos dienos reikšmei.

Visi kas gyvas, dalyvavus išvažiavime. Pagerbki-me motinas, paremkime L. R. D-jos darbą, nes pelnas skiriamas lietuviams tremtyje.

Įžanga—veltui. Bus duodamos penkios dovanos, iš kurių keturios bus įžanginės ir viena motinai skaitlingiausios šeimos. Kviečia—L. R. Dr-jos Skyrius

DVIEJŲ DIENŲ KONFERENCIJA

WYMAN - GORDON KOMPANIJOJ

Apie šimtas vadovaujančių lėktuvų išdirbimo ekspertų, Oro Jėgų ir Laivyno Aeronautikos Biuro inžinierių iš viso krašto atvyko į Worcesterį dalyvauti dviejų dienų konferencijoj. Svečiai lankėsi Madison gatvės dirbtuvėje, taipgi naujoje dirbtuvėje Graftone. Wyman - Gordon kompanija turi didžiausią nukalimo presą šiame krašte — tas presas (kujis) sveria 18,000 tonų. Dabartiniu laiku šis kujis kala lėktuvų dalis iš aluminio ir magesiumo—apie 500 svarų sveriančias. Susirinkimo tikslas buvo, kad pasitart del nukalimu, išdirbant vėliausius lėktuvų tipus.

Beveik kiekviena orlaivių išdirbystė šiame krašte buvo atstovaujama konferencijoje. Robert W. Stoddard, Wyman - Gordon kompanijos vice-prezidentas pasveikino svečius, suėjusius į

dirbtuvę. Tarp svečių buvo Dr. H. G. Altwicker, vokie-tis, kalamųjų daiktų ekspertas, kuris atvyko į šį kraštą kviečiamas Armijos, po karo pabaigos. Jis kalbėjo apie Vokietijos dideles nukalimo mašinas. Vokietija laike karo pralenkė Suv. Valstijas nukalimo išdirbystėje. Buvo rodomi judomieji paveikslai iš Wyman-Gordon kompanijos išdirbysčių.

Beveik visi šio krašto žymiausi vardai orlaivių inžinierystėje buvo konferencijos atstovų sąrašė. Tarp kompanijų vardų buvo: Allison, Pratt & Whitney, Bell, Sikorsky, Republic, North American, Martin, Lockheed, Grumman, United Air-craft, Boeing, Packard, Bendix, Curtiss-Wright, Northrop, Fairchild, Consolidated Vultee, McDonnell, Wright, Good-year ir Chance Vought.

AUSRELĖS CHORO KONCERTAS

Ilgai lauktas "Aušrelės" choro koncertas įvyko praėjusį sekmadienį. Malonus pavasario oras, skaisčiai besišypsanti saulutė sukviatė pilną Liet. Ukėsių Klubo salę žmonių. Pati salė naujai atremontuota, scena išpušta gražiomis dekoracijomis bei gėlėmis.

"Aušrelės" choro pirmininkas Gerulis pasveikino susirinku-

sius, programai vestį pakviatė tremtinę Helen Zimavičiūtę. Pradžioje šeiminkai—"Aušrelės" choras, vadovaujamas muz. J. Dirvelio ir akompanuojant p-lei Salaviejutei išpildo penkias dainas. Gražiai nuskamba lietuviškos liaudies dainos "Sutems tamsi naktuzėle", "Man sakei, brangioji", kur solo partija vykusiai išpildė Tamkus ir "Jau mergele, pamigai". Visai puikiai išpildyta ir angliška, svajinga atskirymu daina "Now is the hour", kur solo partija visai puikiai atliko kama solisto Emkaus. Bet visus labiausiai sužavėjo naujoji, paskutiniausiu laiku Lietuvoje, bei tremtyje labai populiaru daina "Zygis į Vilnių".

Nors ir neilgas dar "Aušrelės" choro atskirimo periodas, nors ir patsai choras nėra gausus savo skaičiumi, bet aiškiai pastebimas jų darbo sekmingumas ir pažanga. Kiek ankstyvesniuose pasirodymuose dar buvo jaučiamas pačių choristų nedrasumas, buvo pastebimas dažnas žvilgčiojimas vieno į kitą, dar truko to butino susiklausymo tarp choristų ir pačio dirigento, šiuo laiku tas jau veik galutinai pranykę. Choristai jau akylai seka dirigentą ir drąsiai jaučiasi scenoje. Vienintelis minusėlis, kad vis tos pačios dainos kartojamos kiekviename pasirodyme ir tik viena kita nauja dainelė papildo choro repertuarą. Tas, žinoma, atsibosta ir patiems choristams ir klausytojams. Butų sveikinti-

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korporacijos programos per stoją WORL, 950 kilocycles, 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis ateinančių sekmadienį:

- 1—Muzika.
2—Dainininkė Ona Kubilienė iš N.Y.
3—Magdute".
Po programui prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stoją WORL, Lithuanian Program, 216 Tremont St., Boston, Mass., Steponas Minkus

Vietiniai ir Importuoti Gėrymai
Pristatomi į Namus
Edward Yanover's
PACKAGE STORE
Užlaiko Visokius Alkoholinius Gėrymus, Lietuvišką Valstybinę Gėrtinę, Vyną ir Alų
278 MILLBURG GATVĖS
Tel. 2-3381

ROSELAND FLOWER SHOP
301 PLEASANT ST. - WORCESTER, MASS.
Telephone 2-4715
Vestuvių Puokštės
Laidotuvių Bukietai
Gėlės Visokiems Reikalams
Persodinimui Augmenys ir Vainikų Krepšėliai
Visiems Prieinamomis Kainomis
EDWARD V. KUPSTAS

KAS GIRDĖTI PAS MUS WORCESTERY

Pereitais metais šiuo laiku trys tautiečiai L. Jablonskis, J. Krasinskas ir J. Pupka dirbo sušilę, kad Aušrelės Vyrų choras atgaivint. Pereitą sekmadienį tas choras jau sutraukė pilnutelę Liet. Pil. Klubo svetainę parinktinios publikos. Vadinasi rezultatai kuo puikiau.

Pereitą sekmadienį koncerte pasirodė naujų solistų, kaip Al. Zimavičius, A. Urbonavičius, J. Višniauskas, Bostoniečiai M. Budytė ir S. Valkavičius. Koncerto žvaigždėmis gi buvo tai lakštingalė Ona Dirvelienė, Pranas Blažys ir Jonas Emkus. Kuo puikniausiai atliko savo užduotį pianistė Ruth Salaviejūtė, vadovaujant muzikui J. Dirveliui.

Aušrelės Vyrų chorui koncerte talkon buvo atėjęs Karo Veteranų Kuraišos posto choras, vedamas muziko V. Burdulio. Šiame chore yra vyrų su gana stipriais balsais, ateity gali būti labai geras choras.

Programo pranešėja buvo El. Zimavičiūtė. Ji savo užduotį atliko sugebanti.

Pereitą sekmadienį Lietuvių Pil. Klubo name buvo atlikti du svarbūs mitingai, Lietuvai Remti Draugijos 1-mo skyriaus ir Sandaros 16-tos kuopos. Buvo ten ir Aušrelės Vyrų choro koncertas.

Lietuvių Demokratų Klubo piknikas pereitą sekmadienį įvyko Liet. Pil. Klubo vasarnamy "Bungalow". Piknikas buvo labai pasekmingas. Po Aušrelės Vyrų choro koncerto visi sugužėjo į pikniką. Buvo daug jaunimo.

Ateinantį sekmadienį bus du piknikai, Sv. Jurgio Draugijos—Babrausko ukyje, Leicester, Mass. ir Lietuvai Remti Draugijos 1-mo skyriaus—Liet. Pil. Klubo vasarnamy ant "Bungalow", kuriame dainuos Liet.

Moterų Klubo choras, vedamas M. Meškienės (Jablonskytės) ir Aušrelės Vyrų choras, vedamas muziko J. Dirvelio. Bus duodamos dovanos seniausiai ir jauniausiai motinėlei. Bus šokama lietuviški šokiai.

Pereitą sekmadienį Worcesterio viešėjo V. Kriaucialis su žmona iš Torrington, Conn. Matėsi svečių iš Boston, Mass. kaip: A. Juodgudis ir Mozuraitis; iš Athol, Mass.—Kostas Marcinkaitis su žmona. Buvo ir daugiau svečių, bet negalėjau jų vardų sužinoti.

Šiomis dienomis iš Europos atvyko pas sunų K. Janavičių ponija Janavičiene.

GENEROLO ČERNIAUS PAREISKIMAS SPAUDAI

Atvykęs į Ameriką buvęs Lietuvos Ministras Pirmininkas generolas Jonas Černius padarė lietuvių spaudai pareiškimą. Jis pareiškė, kad Sovietai daug geresni, negu Vokiečiai, nes Vokiečiai iki šiam laikui butų visus lietuvius išpiovę, gi Sovietai tik pusę lietuvių išpiaus. Dabar kiekvieno Stalino saulės garbintojo—komunisto kišenėje randasi tas gen. Černiaus iškopijuotas pareiškimas.

Betgi gen. Černius nebėgo pas Sovietus, bet į Vokietiją. Tai meškos patarnavimas.

Atvykę tremtiniai, paprasti kaimo berniukai savo argumentais sukerta kiekvieną komunistą. Keista, kad buvęs žymus valstybės vyras eina talkon komunistams, tai tiesiog nesuprantama.

Mačiau Argentinos Lietuvių Balsą, kuriame rašoma, kad Lietuvos miškų brolelis pabėgęs į Švediją, kad dar nei vienas Lietuvos generolas nėra miręs už Lietuvos laisvę, o tik daugiau blogo pridarę. Gi jauni Lietuvos sunus žusta už tėvynę šimtais ir tukščiančiais. Tai teisingai pasakyta. P.J.

Lietuvių Moterų Klubo Susirinkimas

Susirinkimas įvyks gegužės 11-tą dieną kaip 7:30 val. vakaro, 12 Vernon gatvės, viršutinėje patalpoje. Po susirinkimo narės bus palinksmintos dainomis. Choro vedėja M. Meškienė yra tam prisiėngus. Po to bus įteiktos trys dovanos trims mamytėms. Narės bus pavaišintos.

Per šį mėnesį veikiama komitetą po vadovystė Elenos Aidokienės sudaro sekančios: U. Linigitis, St. Kunigonis, Ag. Juška, M. Zeika, P. Begeišienė, K. Gruzdis, P. Boris, P. Kazauskas.

Taip pat bus priimamos aukos del susėlimo tremtinių Europoj. Prašoma atsilankyti gausingai, o narės, kurios dar nedarė aukų ar kurios norite dar paaukoti, prašoma prisiteikti, bus priimta. Prašom prisilaukti šių naudingiausių produktų: kenuota mėsa, rukaičiai, lašiniai, taukai, nemalta kava, kakao, cukrus. Kliubas išanksto taria už aukas aciū. M. E.

Pertraukėlės metu p. Pupka supažindime trumpai klausytojus su "Aušrelės" choro susikurimu bei gyvavimu.

Daug juoko sukėlė trijų aušreliečių, "Mes 3 Driskiai"—Gerulio, Vyšniausko ir Salaviejūčiaus suvaidinta linksma komedija "Sekminga Operacija". Scenoje Aušros Vartų Parapijos Veteranų Posto choras, vadovaujamas muz. Burdulio. Ne-gausus, iš 15 vyrų susidedas choras, savo griausmingumu tiesiog nustebino klausytojus. Puikus susiklausymas tarp dirigento ir choristų. Sveikindami choristus bei jų vedėją, tikimės dažniau juos matyti scenoje ir grožėtis bei džiaugtis jų puikiu dainavimu.

Duetas—St. Valakavičius ir p-lė Budrytė dainuoja dvi daineles "Jau vakaras buvo" ir "Rytuose saulutė teka". Solistas Alb. Zimavičius pasirodo su dviem liaudies dainelėmis: "Ko vėjai pučia" ir "Bernužėli, nesvolio!". Jei dainuodamas pirmą dainą solistas jau tėsė lyg ir nedrasiai scenoje, tai antroje dainoje atrodo pats save ir tiek pačiu dainavimu, tiek laisvumu ir pritaikintais gestais susilaukė iš publikos gausių aplo-dismentų.

Po Aušros Vartų Parap. Veteranų Posto choro sudainuotų trijų anglišku dainų, pabaigai "Aušrelės" choras sudainuoja tris liaudies daineles, kur solo partija atlieka solistas Blažys.

DEL GERESNIŲ AKINIŲ, ATVERKITE I
THE EYEGGLASS SHOP
10 MILLBURY G-V2 (Prie Kelley Aib.)
RECEPTAI IŠPILDOMI
20 METŲ PATYRIMO PATENKINIMUI
VAL. J. WADOWSKI — OPTIKIERIAI — JOS. E. WADOWSKI

vo koncerto programą neužpildė patsai vienas, bet susilaukė tal- kos iš Bostono ir iš veteranų choristų. Norėjusi palinkėti tiek "Aušrelės" chorui, jų vadovui ir akompanuotojai, tiek Veteranų Posto chorui ir jų vadovui, tiek patiems solistams ko didžiausios sekmės ir pageidautumėm dažnesnių tokių pasirodymų. Juk lietuvių - dainin-giausios šalies žmonės. Su daina lietuvis kelia, su daina lietuvis dirba, dainuodamas eina poissio, dainoje išreiškia savo skausmą ir džiaugsmą. Ir šiais sunkiais mūsų Tėvynės laikais, lietuviška daina skamba visuose kraštuose: suskamba Tėvynės laukuose piovejų dainos, suskamba senų dainos rutų darželiuose, suskamba ir del Tėvynės laisvės kovojančių partizanų dainos miškuose. Skamba lietuviška daina suniokotos Vakarų Europos kraštuose, kur išblaškyti broliai ir sesės per dainą skundžiasi pasauliui padaryta Tėvynėi ir visiems tautiečiams skriauda. Teskamba lietuviška daina ir šiame Naujajame Pasaulyje. Per dainą tegul buna sujungti visi lietuvių kruvon, ir lietuviškos dainos grožis tegul buna keliamas ne vien mūsų, bet ir svetimtaučių tarpe. Žturovas

Pirmas Pavasarinis Išvažiavimas

Sv. Jurgio Liet. Pašalpinė Draugija rengia išvažiavimą, kuris įvyks pagerbimo Motinų Dienoje, sekmadienį, gegužės (May) 9-tą dieną Jurgio Babrausko pavilijone, prie Manville gatvės, Leicester, Mass.

Virš minėta draugija kviečia visus iš toli ir arti dalyvauti šiame išvažiavime, nes tai yra maloniausias metų laikotarpis, kada medžiai pradeda sprogti, gėlės žydėti, visa gamta atgija. Tad nepavydėkim patys sau tyro oro, važiuokim visi į gražiąją Babrausko girią, nes tyras oras žmogui daug daugiau reikšia, negu koki smagu-riavimai.

Prie to, šiame išvažiavime bus išreikšta pagarba visoms motinoms, ypatingai bus išreikšta pagarba del seniausios ir jaunausios motinos, kurios dalyvaus šiame išvažiavime.

Na, tai nepamirškim ateinančio sekmadienio! Važiuokim visi į pikniką! Rengimo K-jos Rašt. W.C.K.

Aplankė Worcesterį

Pereitą sekmadienį ir pirmadienį pas p.p. A. Kriaucialis, 10 Sterling gatvės atsilankė jo brolis W. M. Kriaucialis su žmona, biznieriiai iš Torrington, Conn. Jie sekmadienį, gegužės 2-rą dieną dalyvavo Aušrelės Vyrų choro koncerte, aplankė naujai atremontuotą Liet. Pil. Klubą ir kaipo Amerikos Lietu- vicio skaitytojai buvo užėję į jo administraciją.

Praleidę įdomiai keletą dienų Worcesterį, grįžo prie savo biz- nisko darbo į Torrington, Conn.

Paieškomi Asmenys:

Antanas Beržinskas, gyv. D.P. Camp, (13a) Scheinfeld, Schwarzenberg, U.S.A. Zone, Germany, paieško: Viktoro Beržinsko ir jo šeimos narių, gyvenančių šiaurės Chicagoje. Viktoras gimęs Raseinių ap. Girkalnio val. Pel-džiūnų km. ir kunigo P. Gasiu- no, gyv. Chicagoje.

Ona Šlenienė, gyv. D.P. Camp, (13a) Scheinfeld, Schwarzenberg, U.S.A. Zone, Germany, paieško: Stasio ir Broniaus Liudžių, gyvenusių Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI! BIZNIERIAI, GARSINKYTES AMERIKOS LIETUVY!

Carroll Funeral Home
PETER F. CARROLL, Savininkas
Koplyčia — 3 Winthrop Gatvės, Worcester
Vienintėlis Lietuvis Balzamuotojas Worcesterį
Tels.: 4-6757 — 6-7297

Barre Plains, MAITĖS

Parengimas Tre... Sušelpimo Na... Lietuvių grupė... Plains ir apylinkė... prie didelio pas... kurs bus geguž. 8-... wick Town salėje... zikalishka ir lietu... Amerikoje, maniko dar... vietiniai lietuviai... gi tremtinių svei... pasakys apie gyven... rakuose. Paskui bu... iki vėlai del visų sve... svetainę, bus didė... del drabužių. Visi... kurie nori pagelbė... nami peržiūrėti sav... žius. Gal rastumė... 7,500 žmon... Tai labai gera prog... apylinkės lietuviams... ti su draugais, su... retai matomasi. Girdėsite lietuviš... Nations kom... negalinti, ... sykiu prisidėsite pr... bėjimo savo brolių i... vargstančių tremtyje... Nusiigin... taip pa... jiamą raport... tainami su dideliu... mu.

Vedybinio Gyvenimo Sukaktuvės

Lietuvių Piliiečių Kl... padoriui Motiejui ir... Pajaujams gegužės m... tą dieną sukako 35 me... dybiniu gyvenimu.

Sveikindamas ta... kiu sulaukti aukšnio... gyvenimo jubilėjaus...

Vieša Padėka

Šiuomi reiškiama padė... nėms, draugams ir... miems už suteiktą... musų gyvenimo sunki... doje, kada atsiskyrė... saulio mano vyras ir... kvas Petras J. Anusaus... kiam padėkoti visiems... siuntė gėlių, užprašė... lyvavo sermynėse ir... se. Taipgi aciū Sv. Jurg... gjai ir graboriui J. D... gražų patarnavimą.

M. Anusauskienė ir... Ona, Jonas, Aleksa... Adomas ir Albinas

MIRĖ

PETRAS KUNIGOS... laukęs apie 60 metų... landžio 18-tą. Jisai kil... no, išgyveno Worcester... 40 metų. Velionis pal... žmoną Julę (Puodžiūn... goniene; sunų Alfonso... dukteris, Paulina... Vandą Dobrovolskienę... lanskienę; Viktorija... nę; du broliu Jona... Worcesterį ir Igną... seserį Marę Dapsienę... jvyko balandžio 22-tą... maldų Aušros Vartų... Velionis palaidotas No... kapuose.

Tamas Krapsas

Suveda vambzdžiū... įrengia Geso ir Alie... rius arba senus pečius... zuoja. 44 CORAL ST. Tel. 6-4582 - Worcester